

KURTEÇËROK

Vedenga Xwînê

Mihemed Qere Hesên

Çapxana Rodî

Vedenga xwînê

Mihemed Qere Hesen

Lêvegera zimanê: Dr. Mihemed Ebdo Elî

Lêxistina kumpyoter : Mihemed Qere Hesen

Qab: Eslan Me`imo

Çapa yekê — Efrîn 2016 an

Mafê çapê parastiye

Naverok

-Lalo	7
-Giristana deriya yê	14
-Rêwiyê bê edrese	18
-Kata nêwî nê	23
-Hêviyên kizirî	27
-Paristin	32
-Geh li jêr geh li jor	37
-Rûdaw	39
-Zêrevan	41
- Xewna Kulîkekê	43
-Zîldan	45
-Mêrê male	48
-Sêling	51
-Xilat	53
-Mirî	54

-Zinarê û şeyda	56
-Zimanê girêdayî	63
-Xewna hêviyan	67
-Tebatî	74
- Gula Geş	77
-Poşmamiya xweda	80
-Çeper	83
-Dil ji min bir	86
-şilfo	89
-Kerî ketor	96
-Serketina reş	97
-Pakrewana serpiyan	104
-Serpêhatek	109
-Sersal	110
-Avî	112

Vedenga Xwînê

Xwîna mirovê sûrî diqêre, ji xewa giran û dirêj kerixiye. Bûye bengî û dînê serbestiyê.

Her çêrokek dengê xwîna li ciyekî hatî rijandin. Qerîna her penaberekî ye. Nalîna her birîndar û girtîkî ye. Her hêviyeke hatî ruçuçandine.

Xwîna mirovê sûrî li hemî bajar, bajarok, gund, zîndan, li ber sînor, li ser rû û binê deryan û li penaberiye diqêre. Goristan li ezmên, zemîn, û derya yê şênkirine, lê xew nekirine, û hê û hê ... li benda ...

Sûcê wê bes ew e, ku şeydayî azadiyê bûye, ji ber wê jê re argûn jenîne , loma jî piraniya bûyerên van kurteçrokan rastinkî bûne.

Îro kevir, ajal, dar, daristan, zemîn, ezma, çem, kanî û heyînên Sûriyê diqêrin. Ji ber wê ew qêrîn bûye mûmên wê .

29.01. 2016 an

Ji her du darên

ku canê xwe

ji min re kirine

sîwan, û li bin xwedî bûme

L A L O

Gupika xewna sipî di serê bavê zaro de dibişkuve. Bihna kesk lêvên xwe li ser rojan rêxistibûn. Hezikirina zanînê mîna darek e şîn û bilind pîkên xwe dûr û fireh çûbûn, yek jê dirêj mala wî bûbû û deştek ji sihê girtibû. Çivîk, gul, berx, torîk tev mezin bûn, bi wan re lawik jî mezin dibû. Dema çûndina wî li dibistanê hatibû. Dilê bav û dayîkê şehderewanek şahiyê vegirtibûn, ku lawê wan yê here dibistanê. Dê jê re tûrek ji benk û nexên rengîn çêkiribû, ku defter û pênûsê xwe têkin. Hêviya dê ew e ku kurê xwe bi bijîjek be. Lê daxwaza bavê ew e, ku bi bavê parêzerekî. Ev herdu daxwaz li hev dikevin, dê dixwaze bi bijîjek be, ku siba wê wan derman bike û pê serê xwe rakin. Lê, bav jî dixwaze bi parêzer be, ku siba serokek jê der keve, dê dibêje bijîjek, bav dibêje serok, weha mîna - kuçkên agiran lihevdiktin-.Piştî kef û kopik li ser dengkirna wan dimeye. Bav ker dibe û xwe li sira hişmendan dibîne.

Lê, jinkê bê hişê, hê lawê me neçûye dibistanê, em li ser xaka bûr digrin hev.

Roja yekê bav bi destê kurê xwe digire û dibe dibistanê, ji ber ku dibistan ji gundê wî ve dûr bû, li bajarokê bû. Lawik dibirin fêrxwenê, wî tu kes tê de nas ne dikir, bi çavên sêwî li dorhêla xwe mêzedikir, tenhiyê di dil de şax vedidan, zarokên din bi hev re dilîstin, ew mîna kundê serê zinêr bi ser xwe de tapodikir û ji xwe biyan bû. Roj weha borîbû. Gava ew vedigere mal, dê li

ber derî li benda bijîjkê xwe bû, tebatî neketibû canê wê,
pîrsên şêt bi lez ji dêv diherikîn

Kurê min îro dibistan çawa bû ? Lêw bi bîranînek e
tehil û tuj û ziya, û bi zimanekî gode û bîhina haviyê jê
hildikele û di ber hilkişiyê re.

Mamost e bi zimanekî jê netê têgihêştin dengdikir, bi
ser me de dikir qêr ber, çovekî qaling di rûyê me de
dileqîne, em wek e berxan li pê hev derbas kozê dikirin,
dayê min ji wî heznekir.

Van peyvên text û tacê bijîjek di serê wê de çelqand,
bilî deriyê şîretan li ber wê vekirî nema.

Nabe tu jê heznî, tu wê bixwînî ta siba bi bijîjek bî.
Lê, çavê lêw li çûndina ber berxan bû, ji xwe re bilîsta, di
ser zinaran re xwe çekira hilkişiya ser daran, bi şengê re
malik çêkirana. Dê mîna bendekê pêşiya dengkirina lêw
dibire, sûdên xwendinê jê re hewaldide.

Roj diborin, lê arama kur nabore.

Êvarekê dê ji kurê xwe dipirse.

Li dibistanê çi li ber we dihevojin ?

Sibê me li pêş dibistanê li rêz kom dikin û zaroyên ji
me mezintir tev bi hev re çêroçkê dixwînin, li dawiyê
çepikan li hev dixîninû dibêjin:

Hey...hêy... hêy...Tu jî naxwînî

Na.

Çima ?

Nizanim çi dibêjin, bes jê “UROBE Û BEÊIS” Bi bîra min
tên.

Wax kurê min nabe tu nizanibî !

Ew pir teng û xêlî dibû, ji ber ku xwendin ne bi zimanê gundê wî bû û pirsekê mêjiyê wî dixwer.

Çima li dibistanê bi zimanê gundê me bi xwendin nadin ?

Dê ji pirsê vecinqî, hundirê wê kilît û sundibû, kêlîkê bi ser xwe de ponijî û keriyê dest pêkir.

-Kurê min ez nizanim !

- Çima tu dibêjî xwendina ne bi zimanê me bixwîne ?

Dê ji ber pirsê lawê xwe mat û lal dimîne.

Di fêrxanê de mamoste li ber şagirtan radiweste û dibêje: Çênabe şagirtek bilî zimanê dibistanê bipeyve, yê ku bipeyve dê pêncî çov li binê lingan keve û ji dibistanê bête qewtandin !

Ew ji şagirtên, ji xwe mezitir dipirse .Mamoste çi dibêje ?

Dibêje çênabe kes bi zimanê kurdî bipeyve.

Lê mixabin wî bilî zimanê zarokên wek xwe û dê û bavê nizanîbû, ji tirsê lêdanê re dibû Lalo, ne di fêrxwenê de, ne jî di vehesê de dingdikir, dibe çawîra teze di bin sola leşkerî de civlî, bi sawa hundirê re dipeyve, dil ji dibistanê sar û tarî dibû, çîhan dibû kûzikî reş, serî û diketê, lê dihat guviştin. Bê ku zinibe kula dozê û qedexiyê dibe pinlidir, di dilê teze û sipê de malik digirin.

Rojekê mamoste wî derdixîne ber depê û jê dipirse, lê wî nikanibû bersivên mamoste bidana. Mamoste pênc çov bi zerp li destên hê barê kîne hilnegirtine dixistin. Çav di serî de dibûn kizotên agir û vedibusîn, di ber kela girî re bi kurdî digot: Me bi zimanê me hînî xwendinê nakin hê li me jî dixînin. Mamoste dipirse. Çi dibêje? Şagirtên

zanin jê re werdigerînin. Gava wisa dibihîse, bi destê wî digire û dibe ba gerîmendê dibistanê û jê re gotinên wî hewaldid. mamoste û wî ve, bi hev re dibêjin: Ev peyvên han ji devê zarokê bi vî temenî dernakeve, ev yê mezinan e. pir pêwîst e, em bi pê van peyvên Kevin. Neçîriyek e bi beze. Em vê nûçê bi wa dostê me yê di vekolîna konevanî de kar dike gihînin. Bila vepirsînekê bi bavê vî marî bi çûk re bike. Vê dikin biryar û bavê wî dixwazin. Bila bavê te roja duşemê were dibistanê. Kurik bawer nedikir wê ji dibistanê here mal, bê ku wê rojê bi rê ve bi zarokên mîna xwe re bilîze, bi lez ji dê dipirse .

-Kanî bavê min li ku ye ?

vê re tûrê xwe davêje nava hundir.

-Kanî bavê min kanî ?

Bavê te hê ji cot nehatî ye .

-Gerîmend û mamoste roja duşemê bavê min dixwazin .

-Dê bona çi ?

-Nizanim.

Bi pejinê re bav ji cot vedigere, gelek westiya bû, ji mirov e ku wî hemî deştên zemînê ajotîne û sîngê nêrvînê qelişandî, lê tevî wê heyvek sipî bijangên xwe di nav herdu biriyar re dirêj dikirin. Dê ew daxwaza ji mêrê xwe re hewal dide, ew ta wê rojê tebatî nakeve cên, di qul û qurçên mêjî yê de li sedeman digere. Bi xwe re dipeyve.

Lawê min yê hişmend e, şer û şoran bi tu kesî re nake, diziyê nake, webe yê ku xelata qenciya wî bi min din, wê şevê ji qidişiyê re xew ji çavan direve, sibê zû ji xew radibe, riyên xwe kur dik, cilên pak û ecer li xwe dikir,

serbilind û şahî bi destê lawê xwe digrit, bi hev re diçûn dibistanê.

Piştî katekê wek e segekî û cêwrikê wî ve, li ber deriyê gerîmendê girdabûn, ewana derbase cem wî dikirin, bi derbasbûnê re dibin simêlên reşî qaling re berkenî dibû, gul, heyv û hêvî, ji rû dibişkivin, evîn ji herdu kaniyên çavan diherikin.Çav li sê kesan diket, ji wî ye her sê mamoste ne silavek e alafî û bejn bilind dida wan yek ji wan dibêje: Rûne.

Bi kûnên çavên xinan yê ku hema-hema wî û lêw ve bixwen.Ê din jê dipirse.

Tu filan kesî û ev lawê te yî ?

Bi berkenî û dev mişt erê ezim û lawê min e, destên we ramosîne.

Tu zanî wî çi kiriye ?

Bi şêt mêt re.Na.

Ji me re bêje tu çi ber lawê xwe dihevojî?

Jê re dibêjim, bixwîne, diziyê meke, guh li mezinan ke û rêzdariya wan bigire.

Em vê ji te naxwazin, tu ji lawê xwe re dibêjî: Em kurd in û giring e, em bi zimanê xwe bixwînin, Ka ji me re bêje tu di kîjan partiyê de yî ?

Gava weha dibihîse, di çalek e bê binî wer dibe. Ev çi gotinin mamoste e, ezî çi û partî çi, ne zanim bixwînim, ne jî binivînim, kukumikî bi serê xwe me.

Xwe xeşîm mek e ji te re kare. Bi xwedê, bi pêximberan, ewliyan...Yek ji wan radibe ser xwe û xwe pê dide nasîn. Lê, dilê wî çavkaniya rûbara “Zetêtkê” bû. Bi avis bûna hundirê xwe sîlak rikgiriye lêdixist. Lêw ji sawê

re dibe kîvroşk xwe dibin kurisîyê de dimelisîne, çav mîna gulan di serî de dilîzin. Xwe ji min re xeşîm dike. Hûn qurbetin zimanê we tune ye, tu tiştî we li ba me nîne. Li dawiyê tu çare lê nekirin, serê dara wî nikaribûn di axê kirina. Jê re digotin:

Bi me re alîkar be, tu çi bixwazî, emê bi te din.

Çi kare ?

Kî di kîjan partiya kurd de ye, ji me re hewalde. Çek li bakê hene ji me re bêje.

Ez ne vî karî zanîm, û ne dikim. Çarek din di çala bê çariyê wer dibûn û jê re digotin: Here emê carek din te bixwazin.

Bav bi destê lawê xwe digire ji odê der dikevin, şêr û ern weke marekî reş û har xwe di dil de kilorkir. Volqanek ne teqîya yî pêlên wê di ser hev wer dibin. Simêlên reşî qalind şikestîne û mîna dûvê segan ketine dêv. Hêviyên wî ber davên ewrekî reşî pengirî xwe lê dipêce, kîn û xêlibûna xwe di serê lêw re bi der dixist.

Tu serê min venahesînî. Ma xwendin û nexwendina kurdî li sukira te ketî ye. Lê, kurik hê dengê şiqirtiya wê sîlê di guhan de ye, bê deng dimîne.

Bav bi ser de, sîla bê hişiyê û zordariyê ya duwem li gepirê dixê. Ew digirî û jê re digot: Tu jî wek e mamoste li min dixînî !?

Dilê wî yê çûk, piyar û jar hê tu tişt ne dîtiye, roj nola duvpişkan pêya didin. Basik dişkên, fêrmêskên “zezemê” weke lêmişta volqanê rûyên wî disojae û dikole, mit û striyên mişk pîjikên xwe di dilê teze de diçîne. Ji ber bavê bi çê de direve, li siha zinarekî rûdinişt, bi ser xwe de

digirî. Dengê giriyê wî gelî û çîyan hembêz dikirin, li pozê herî bilind çarmêkî rûdinişt. Serê hemî çivîkan ji ber dêşyan û bi xew ve diçû.

Di xewa xwe de bi Şengê re li ber berxan e, bi hev re dilîzin. Ji nişka ve çar gur ber wan tên, yek êrişî berxan dike, û sêyên din jî êrişî wan dikin, qêrîn û kalîn bi wan berxan dikevin, vê re deng bi çiya û zinar, dar û balendeyên gundê wan dikevin. Bi yek deng digotin: Metirsîn, merevin, em dê û bavên wene. Ew vecniqî, royê daye ser, yê di xudaneke mirdar û celq de ye. Tîrêjekê ji royê weke hevdak ji porê Şenga xwe di dilê wî de girêdide, ber xwe dikêşîne, ro jê re dibêje: Ez yara te me. Dilê wî mezin dibe, ew hevda dibe pêlika yara wî.

Bi dengê bangîna jina xwe re şiyar dibû dest di bin serî de tevizîbû, û gêrdibû, di navbera xewê û xulmaşiyê de xwe di kerawîtê werdike.

14.07.1997 an

Goristana Deriya yê

Ez îro, li serê sibê zû ji xew rabûm, min tu xew nekir, gewdê min tibê ketî soq û hatî kutan. Ger fiqaqîkê di xew ve biçûma, pîrkabûsk li min sîwar dibû, dibû fix,fixa min, ez difetisandim, ez xiş-işî bûme, hema, hema dê goştê min ji hestiyar biweşe. Heya sibê ez di mixiltiya kurê xwe Rodî de me. Dahol û dîlan li bere deriyê me digerî, Rodiyê min di serê dîlanê de bû. Şer û şor di zemewendê de çê dibûn, kêr dikşandin hev. Bûk ji nû ve digerî diçû mala bavê xwe. Ez jî sil û hêrs dibûn, ku hêj lawê min bi bûka xwe şa ne bûye, xeydiye.

Ji ber vê gelşê, Rodiyê min pir bi jan bû, jana xwe jî zaf bi jehir bûê ji ber jehriyê serê xwe radikir bi welatê biyanîyê ve diçû.

Diya Rodî xewna xwe wena ji famîla xwe re şorve dikir.

Ez nizamim çima îro dilê min goştê masiyar dixweaze ? Û çima serdînê ? Min di jiyana xwe de, ji qutiyên serdînan ên gemirî hez nekiriye û tucaran min nexweriye! Dil û çêja min xav bûne ! Devê min tehil bûye zirîçk. Ka qutîk serdîn ji min re winin, belkî xavzariya xwe bişkînim û xweş bikim.

Famîlê sifra xwe amade dikir û li ser tepirê datînin, li dorê kom dibin. Gava dê qapaqa qutiyê vedik, ji nişka ve tehrê Rodî yê hestî , nola zumbelekekî ji qutiyê xwe çedikir derve û li ser tepirê dilutikî. Lê kesên li dor tepirê kilor rûniştine, xwe bi şûn de çedikirin. Rodiyê hestî bezî destên diya xwe maç dikirin û digot: Dayê min pir bîra te kiriye, dûrbûn ji te, jiyar tehl û tirş e. Bê çêj û xweşî ye û...

Gava dê ew dîmen dît, tavilê bû kevrê bûk, li devê geliyê Tîran, ji rêwiyên diçûn û dihatin re çîvanoka xwe hewal dida.

Piştî mawekê Rodiyê hestî, li ber kevrê bûk digerî, ew giran, giran dibû nermele û ziman mîna marmarûşkan di dêv de digerî.

Kurê min çi bi serê te hatiye ? Çima tu Tazî bûyî zumbek, wek çirtan hildipekî ?

Rodî: Dayê aram be, ezê çêroka xwe ji te re hewaldim. Dayê tu zanî, gava em ji malên xwe revîn û me hemî tişt li şûna xwe hêştin, hawîra me giş bû gola xwînê, û bejna alafên li qatên ezmên diketin. Deriyên zemînê û ezmên li ber me hatin girtin û kilît kirin, û dewletên mezin kilîtên çareseriyê jî daqirtandin. Bilî şivêla penaberiyê li ber me vekirî nehêştin. We ew qurşên spî ji rojên reş re veşartine , dan min ku pê herim penaberiyê. Lê dayê, ez çiqas bi rê de westîm, êşam û min ret bûn dîtibû, mixabin ew bazirganên mirovan derbas dikin, ji hemî rewîştên mirovane şuştî ne, bes peran dizan û nas dikin. Piştî em hosan kirin û kerisandin, îro, siba em dibirin û tanîn, wena soz dixwerin, li soza dawî em dora dused kes li keştê sîwar kirin, weke ku refê pelweran li ser hejekî binên û ciyê piran jî tunebûn, li ser piştê hev nîştin, çi zaro, çi ciwan, çi jin û çi...Ew keşt bi giranî di ser rûyê deriya Spî re digizdirî, mixabin deriya Spî çiqas navekî xweş e! Em ji peravê dûrketin, lê avê dida lêv û kenarên jorîn, hema, hema dê têteta û noq biba. Dayê rûyê avê çiqas dûz, xweş, şîn û şêrîn bû, fere bû, çiqas çavên te bi dîtana ewqas dûr fere bû, bê paşî bû, mirov çiqas bi wî dîmenî şadibû, vedihesî...

Li destpêkê sarbayê hênîk û xweş dihat, can bi miriyan tîna, bi meşa kusefisî ya keştê re, sarba pêşbirkî wê dikir û dibezî, dibezî ta dibû bapeşk û bahoz, xwe li nava me dixist, desmal û kum ji serê bînekan difirandin. Keşt weke serxweşekî virde wêde diçelqî, geh bi ser hêla çepê de, geh jî bi ser a restê de xar dibû. Her çû nikanî terezûya xwe bigirta, serî li kûnê diket. Bi wê kefleftê re qêrînên têvel ref bi ref ji devên pizdonek difirîn qatên ezmanan. Lê mixabin guhên Xwedê û dewletên mezin hatibûn girtin û şimakin.

Tê xuya wê şevê Ano û Enlîl ji hev xeydîbûn, û Enlîl kîna xwe di serê wê keştê re derdixist, destê xwe dirêj dike binê wê, nola zerkekê dernexûnî avê dike, kesên têde weke kurmikan ta bi ser avê dikevin xwe dirêj û kom dikin.

Dayê mixabin kes bi hawara me nehat, tevî ku me çiqas fixan kirin. Em bûn taştî, firavîn û şîva çilk cinawirên avî, dayê wan ez şîlf tazî kirim, rûmeta me tevan şikandin. Ji ber wê ez destên xwe didim ser gunên xwe û ...ku wan veşêrim loma ji te vefedî dikim. Deriya bû goristana me, goristana bê kêlî, bê edrese, kêlikên tirba me yek alafa Sûriyê bû ya din jî pêla deriya Spî bû. Deriya ku berî we bi çend katan ez bengiyê bûme, wiha bi serê me kir. Deriya sipî bû " tarîderiya ".

Di pişt re awciyên masiyan kemendên xwe avêtin deriyê û ez bi ber wê ketim. Ez bi masiyan re çûm fabirîka masiyan, di hemî rêçberhemên wê re çûm, ta ketim qutiyê, qutî bû mala min, bû welatê min ê sermed. Şansa

min hebû, ku dîsa vegrîm ba te, dayê tu ji min re bûyî
destpêk û dawî.

Gava dê çêroka lawê xwe bîst, devgezê bi ser Rodyê
hestî de ket û mir û ew jî di bin xwe de fetisand.

20.07.2015an

Rêwiyê Bê Edrese

Te nizanî, ku ewr e, marmarûşk e, mar e, lê berek e li rûyê asîman hatî rêxistin, an konek e. Geh xwe di rûyê zemînê re dixuşîne, geh jî hildiperike taqên dûr. Li vê rojê kûr bûye, xwe li lûtika çiyayê dixîne, li ser zik û sîng di deşt û newalan re dixuşe, pêl mirov û zeviyayê dike, ne tê zanîn dîne an bê hiş e.

Wek vî ewrî tebatî neketî can û mofirkên wî weha ji rewşa tê re derbas dibû tê. Çentê xwe yê çûçik tijî derd û êş ên ji çiyayê mezînan û girantir çedikir piyê xwe û li makîna siwar dibû, berê xwe dida meydan Ekbezê ser sînor.

Bi rêd e makîna bi çavên kûrikî diçû û lutikan dide xwe, geh xwe bi hêla rêyê ya çepê de geh jî bi hêla rastê de xwe çedikir, hin caran jî xwe di şimitand, ji ber wê bihn û hulm jê dihat birîn. Gava pencera wê bi qaserî mûyekî vebana, ji te ye qurşînên kûr ên hurçê sûriyê pû ser te dike.

Ewr biryar ji ziyos biribû, ku bi kevirên pembê lek bi lek davête zemînê ew jivana di navbera wan de bû ku zemîn bizê. Lê zemîna Sûriyê tê qirkirin û telbîz û jiyane jê hildikin, û ew tayek jê hildibû. Tevî şevjiyana wî, lê heyam çî bilindî, çî nizimî rûyê xwe ji berfê sipî kiribû.

Makîna bi kun xuşka û westayî xwe gihêste ber taxim, bawer ne dikir bi wir gihîne û çamûş dibû, ew bi lez derve de velû kir. Piştî xwe têyal kir û da çîzan xaziya xwe reş bi ser kir û beziya.

Lê wî li dora xwe nêrî, ezman û zemîn bûye yek, ne kes heye, ne jî rêç û şivêl mane, berfê tev daqirtandine. Di

bin de bombên hûrik yên Alî Osman jî xulmaş bûne. Ger giranî were ser wê tawilê şiyar bibin.

Mawekê li ser xaliya sipî rûnişt û bi ser xwe de ponijî. Ne pelwerek, ne kurmek, ne kêzek li dor wî heye. Bes ba bi lez derketiye gerê. Nizanî çi bi xwe re bibêje îî ji mêx pirs kirin, çima tu diherî dîwêr? Got: Ji tomaqî ji paş ve li min dikeve bipirsin ?îî

Bi gavên pilindirî û hajxweheyî, ber ve têlê diçû,. Gava wê di ser têla xak birînê re gav kir û mitên wê bi ber peyîkê ketin û çirand. Çare ne didît nola marmarûşkan xwe di bin re xuşand. Gava bi hêla din ket weke Sîmrexê serê xwe ji nav kizotan rakirê lê hêkên xwe di nav de ma bûn, du pêlan bi hev re xwe li dil xistin, yak sar û şahiyê bû ya din jî ya şewatê bû. Çû xwe gihêşte ser rêya Qaziqlî, hê berf, baran , pûk û bayê har û dîn xwe li dijî wî kirine, yek xwe pêv didin. Ew jî tirsê re herdu destên xwe radike jor ku berxwe bide. Hê ew di şer dene, ji wê ve makînak pîr û pîrovî kinc pînekirî xwe bi zorê dixuşîne û hat li ber lingan rawestî, fermo hilgerê. Berî ku ew hilkişê jê dipirsî: Tu yê bi çiqasî min bibî.

Makîne: Bi sî kaxet turkî.

Ev şor mina paltekî sere wî dikir du kakil û digot: Min bihîstî bi pênc kaxetan derin.

Makîne: Ma tu kûrî, di vê roja han de bilî min û te hene. Wî xweziya xwe mina jehrê daqirtand û hilkişiyê. Bi rê ve makîne dev ne diket hev û li ser rindiyê û piyariyê dipeyvî, xwe ji pêximber pirtir pak rewan dikir, û jê pirs dike: Tu yê ku ve herî ?

Ez diçim Istembolê. Ger weha ye, ez hinan li Yolçatê nas dikim û pasên wan pir pak û rindin. Çû bir li pêşiya nivîsgeha bîlêtan dibirin rawestiya û çû ba xwediye wê û di guhan de kir gurtepişt û destê tijî berda berîka xwe, û jê re got: Fermo li nivîsgehê rûne û kanî sed kaxetî ezê ji te re bîlêtê bibrim. Jê re weh kir û bi derket. Lê bihayê bîlêtê şêst û pênc kaxet bûn.

Mawekê danişî û serî kir nav herdu destên, xwe li nav lingên xwe dinêrî û bi ser xwe de diponijî. Hê di wê jixwebîrkirinê de ye, malbatek mina keriyekî tevî kavir û berxên xezik derbas nivîsgehê dibûn, ciyê rûniştinê nema bû.

Xwediye nivîsgehê bezî text, kerton û darikan kirin soba hundir qermîti. Bange berdestê xwe kir here çayê wineê bila bixwen. Lê kesê ew derbas kirin û anîne û çî bi serê wan kir wek bûye ji rûniştevan re hewal dide, nivîsgeh dibe xan. Lê wî bi bêdengî li wan guhdar û temaşe dikir. Bes bal û zêna xwe dida wan. Zarokên çûçik mina kûrikan buf destên xwe yên qerimî dikirin. Kincên li wan ne yên zivistanê bûn, pozên wan mîna yên qeşmeran sor û perçifi bûn û şimkên lestîkî û niv qeliş di ligan de bûn, û biskên çîlî henarî xwe bi ser eniyê û dêmê berfînî de hêldikirin. Bav jî vir de wê de diçû û dihat, konê hest û paristinê li ser wan vegrtibû. Çû ji zarokan re çend somin kirîn.

Zarok mîna berxan bezîn ser nanê mitî û şefrelî xwerin. Piştî bêhnekê ew vehesîn û kesên li wir rûniştî dest bi pê nasîna hev kirin.

Yek ji yê din dipirse.

Tu li ku derêyî ?

Ez li Helebê bûm, li taxa Bostan Paşa rûniştibûm, min mal û tiştên xwe di cî de hêştin û zarokên xwe revandin.

Yê din jî: Ez li Eşrefiyê taxa Seken şebabî rûniştibûn, bermîl li mala me ket, tiştên min dizîn û xanî hilweşî, bes ez û jinkê ve mane.

Yê din: Ez li şêxmeqsood bûm, firoşgeha min hebû, ta ez hatim gund ku mal û tiştên xwe birevînim, vergeryam ku hemî dizîne û dest vala li temenê xwe yê payzî vegehm. Dîsa elhedulah em ne mirine, tevan vê re erê kirin, hinan jî bes serê xwe yê qentarî leqandin.

Yekî ji wan çêroka derbasbûna sînora bi hûrikên wê şirove dikir.

Wîn zanin ku înkurm ne ji dêr be, dar nakeveî Em çar kes in, wîn zanin yê em di têlê re derbas kirine kî ye?! Kurê apê min e. Em her yek bi çûk girsan bi sê hezaran derbas kirinê bilî perên li mexfera welatê bi darê zorê ji me istandine. Mirovatî nemaye, bira birê difroşe, em neman mirov, ne dîn ne wijdan...?!

Niha ez nizamim ku ve diçim?! Bes min serê xwe ji ber mirinê rakiriye û direvim.

Rûniştevana tevan serên xwe yên hem-hema dê ji govdê wan biketa bi giranî hejandin.

Yê din jî weha got: Wîn zanin ev bûye sê heyvin min dewat kiriye,-- tiştên min hemî hatî dizîn, bira û zarên min tev mirin, gule hat di nîvê şevê de, di xewê de li nav çavên wan ketin. Li ser sînora ev bûka min e ketxwer. Hê ewî dipeyve jinê li tenuştta wî gotê zikê min ê çûçik dêşe, ax, ux....

Lê ew mirovê sedbîst rojî, di hinava wê de guhdariya wan fikir, ku çî bi serê wan hatiye û hê berdewame bihîst, bi dengê ern û ziya qêrî û ha ezê xwe bikujim ku ne tîm jiyana we! Û xûn weke devê çem ji nav lingên bûkê herikî û ew bûn ``noka li tetê ketî ji hev bijiqîn``.

KATA NÊWÎNÊ

Di meha nehan de li sala 2013 an, li bajarê Helebê, devên du çekan xwe dane ber hev, yek li taxa Eşrefiyê ya din jî li Şêxmeqsod. Bi hev re digotin: Berê me li rex hev in. Me barê azadiyê û rûmetê dane ser pişta xwe . Em bona gupika gula sibe dipeyivin .Yekî stêrka sor bi ser pozê xwe xistibû, ya din jî paçekî reş li eniya xwe girêda bû. Her yek bi şana xwe pozbilind bû. Destên xwe di ustiyê hev re biribûn. Lê hinan ew di ustiyê xwe re derbas kiribûn û wan ewana weke du beranan tîmar dikirin, giran - giran tawlî û qoç dirêj dibûn.

Piştî maweyekê wan dev dabûn ber hev, û bi hev de direwîn lem lema tewşankî ji devê wan der diketin, lê gul di navber wan de li ber qirecira wan diçelmisî û gêj dibû, û kesî nizanî sedema wê rewê çî ye.

Stêrkê bi paçê reş re digot: Hûn hatine li vir masî û bextenîzê difroşin, wîn malên hevsêyên xwe talan dikin we Enfal li darxistiye, tucaran mebêjin em gula sor diparêzin.

Paçê reş jî lêvgerand: Wîn siwarên şeva tarî ne, hespên ji bilî xwe re zînkirîne, bi şorên tawlî û qelakirî eyarê berxên xwe digorin. Herduyan bi hev re digotin: Ger em weha nekin, çawa emê berdewam bikin, ev kara bona gula sor e.

Şeva orispî û selexane, zû şiyar bû, dadiket şarêyan û bi tijiya dengê xwe şîp-şîp dikir. Çiqas qonaq û xanî hebûn tev ji bin ve çogan dikir liklik.

Devê herdu çekan bi ser hev de bê wate û rave dihurmişîn. Nikilên dengên segvanan mina yê darkutokan dikirin çîq - çîq û rûyê, rodankan û eniya gulê dinikilandin û şev hê har, dîn û ziman dirêj dibû.

Stêrk û paçê reş serqot, binqotî hev dibin.

Paçê reş ferman dida, ku çiqas şewler hene ji min re kom bikin. Strêkê jî ferman dida, ku çiqas Egal li vir hene ji min re kombikin. Herdu wek hev diramîn ku wê siba şelwer û egalan bi hev biguhrin. Dezîkî ji razê devê û lûlên wan herdu çekan bi heve girêdide.

Paç reş li ser nîvro hemî alavên xwe yê kuştinê li şariyê û bin tirebzonan rûdinin û bi ser hêla din de, bi dengê dogehî diurîn.

Her car bang dikir Elah û Ekber, pêt ji devê ejdirhayê wan difirîn. Hê di wê serxoşiyê de ne, evserekî bang li kurmikên xwe rî dirêj dike: Herin şelwerekî li ser tirebzônê ye daxin.

Weke ku çawa segreşên deşta efrîqayê nêçîra xwe heryek bi alyekî de dikşînin, ku bi şiqtînin, weha jî dihatin xuşandin, dibû serad av ji qulên wî dirijî û ber ligan dibû paçekî reş î şil. Şelwer dikirin zîndanê bi zorê têve didanê. Şelwer bê hestî û tamar maye, wek ku hemêzek êzing bi benekî bi hev e girêde û bi ber dîwarekî de wena venîştî dima, û di pê re çêlikên şelwer di devê marê tirsê de dikirin wîj, wîj û zarotiya wan li kevirê dev şefreyî diketin û dilukumîn.

Piştî bêhin û hulmek ba kişand hiş li serî vegeirî, çav bi dizî ji bin ve li dora xwe gerand ku çî bibîne, çî nebîne ! Egal bi ser şelwer de ketine û şelwer bi ser Egalan de

gêrbûne, şerb û berbisk bi mêx û singên dîwêr ve hêldibin. Hemiyar bi ser hev de dikirin kêz, kêz û dinalîn, mina sêxlacanan xwe di nav ligên hev re dixweşandin , bê deng bi hev re dipeyvîn. Bi dengê tirekê re kerîya odê bi zîman dibû.

Şelwerê qul-qulî ji lêkolînê vedigerî, wê bûye balonek sor tijî tirs, ern û xêlibûye, hema-hema dê mina bomba Hîroşîma bipeqe. şelwer lêkolîna xwe weha rave dike. Yekî herdu destên xwe yê kilapçekî kirin ustiyê min û girêda, yê din jî şesara xwe kir devê min û yê sisiyê jî şesara terorê da ber guhê min û teqandin. Her siyan dilê xwe bi min xweşkirin û kenîyan.

Piştî mawekê gelabîkî mina bendekan tijî xwe weke nexan li hev dîrest û badida. Hûr û roviyên wî ji gaki birîndar, di devên çeçelan de diurî. Bang dergevanê zîndanê dikir: Derî veke ez dê xwe vehesînim. Pîsiya min hema, hema di herdu devên min re derkevin.

Dergevan bi zîmanekî şûjinî û şîlf xwe dirêjê kir. Ev otêla we ye, serban û bin bane we ye, destav û tirba we ye, bihuşt û dojeha we ye.

Piştî kêlîkê bombeya girêdayî teqiya, kesî ne dizanî ku ev cî bû çî ?! Bihuşte lê dojehe ! Ciye lê valahiye ...ji bîne ewrekî zer ji yê li esmanê Xotayê kêskintir ode xetimand û sermest ketin û dengê kuxîna wan ji yê top û teng, mûjek û gulan li esmanê, şariyên û gundên sûriyê bilndtir dibûn.

Piştî rojên kin, yê bi zîmanê salan dirêj û temenê kût û kulek, dergevan derî vekir û got: Paçê reş û stêrkê li hev hatin û dîsa bûn partên hev û bi hev re fîncanê

vexwen, fermano derkevin wîn azad in. Ji şabûnekan re wek lopaqê berfa kizirî bi hev re pirtiqîn .

Derketin şeva çav çavan nabînin ji rojê bi şewqtir dibe. Xas û bi cilên pintî ku biguvişe devê maran wê pê bi mirin.

Şelwer bi meş di taxa Eşrefiyê hêla mixeberatan û kolana ya bîst re dimeşî çavên wî çi bibînin, çi nebînin ! wê di nav gulîstan kavilan re derbas dibe. Hemî rê û şvêlên xwe ji şkêran û endamên laşên xaniyan girtine.

Şelwer li koşa xaniyekî bê ling û pişt , li serê şarêya windayî rûnişt û destên xwe vekirin.

Wey çavên we birijin.

Weke berê mêjiyê we kûr bûye

Xweda tu li ku mayî ?!

01.07.2014an

Hêviyên Kizirî

Tîna germa roya Havînê dişke. Gundî pezên xwe li danê berdidin, û sîhên zinaran dipekîn. Li bin dara tûyê ya kevnar û kok berî sê salan bi lêxistina birûskê şewitîbû komdibûn. Gundîyan pir çêrok û bûyer, li bin siha wê borandibûn. Bûbû şanek ji şanên gund, weke zaretekê di dor koka wê re digerîn û lavjên xwe dikirin, pê sûnd dixwerin, dayîkek pîr bû, gundî bi dirêjîya têmen hembêz dikirin, destên xwe di ser re digiritin, ger te çi jê bipirsiya wê ji te re hewalda, di avê re dinêrî, berbejin û nivîşk jî dikirin, weke her car xewna hêviyên xwe nola tenên tizbiyan dihejmartin û vedpicirandin.

Xwedê darên te yên zêtûnê biparêzin ber girtine ?

Xwedê yên te jî biparêzin, lê çibikim tev de çend kokin.

Weke tê xuyan bi dayîna xwedê neqayîle, lê nikaribû bigota û dil hebû bi berê daran kurê xwe şobike, yên din jî dil hebû pê dîrektorekê bikire û yê sêyem jî ku, perên lêmane bide. Hê di devjenga ber meyandinê de ne, kurê wî bi ser denkirina wan de tê. Jê re digotin: ``Merovê çê bi ser peyva xwe de tê``, bavê te dil heye îsal te bi jin bike. Ew dibin simêlan re berkenî dibû.

Arta nebase, min xwendina xwe bi serî kirî, ji leşkeriyê vegeirîme, ma ezê hê ji vê mezintir bibim. Yekê jê re digot: Mamost e evqas sal te xwend tu bûyî çi ? Gihêştê ku ? Xwendin wê tu nanî bi te de ? Van gotinan mîna şûjinek sorkirî dilê wî disotand, xazî bi ziya dadiqitand, bi gewriyek zivir dipeyvî: Ji min re

serbilindiye, ku min xwendina xwe bi serî kirî ye. Yekî din gotinê ji dêv digire û diqurçîne.

Rind e, lê wê çîniyê nê bi te de ? Xwendinê di roja îro de nirxa xwe tuneye.

Apê mino xwendin ne bes xwerin û vexwerine, bi xwe.....Herduyan bi hev re digotin: Here koka darên xwe yê zêtûnê maçe, ewên te bi mal û jin bikin.

Di demek e zingarî de, van peyvên weke, qurşînê gîyanê wî yê zelal qul dikir. Hê di wê axaftinê de ne, dengê qir û cirê ji mala wan yekî dihat. Bavê kur digot: Dev ji mamoste berdin, seke berî vê te dîrektor dikirî belkî zarên te teqlekirine. Lê peyvên wan mîna zengilekî deng tûj di guhê wî de lêdide û canê wî weke perwanekê di ezmanê hêviyan re difirand.

Gundî tev weke gêran di ser û binê darên zêtûnê re dilebitîn, evîna bi hêvî û daxwazan xwe li hev dihûnandin. Dîsa li bin dara pîroz li hev dicivîn û dipirsîn.

Te haj bihayê zêtê heye, kîlo bi çî ye, bi çî qasiye ? Yê din hefkî dihere datê.

Yê sêyem çî ji destê me dertê.

Yê yekê: Gava buha weha here, malên me tevan wê tar û mar bibin.

Hê di wê dilşewatiyê de ne, kur di ber pozên wan re derdikeve. Yek ji wan deng lêdike: Were mamoste were karên me giştan lihevket, malên me bi ser serê me de hilweşandin, çirên me vemirandin.

Law: Ma apê min çî ji destê me dertê, çare ne li cem min û te ye. Di destê wan de ye, yê bêhîna xelkê dijmêrin, qirkên di berî spêda de deriyan dikutin û tirsê bi

telbîza derûna zarokan werdikin, zêrîn e, îlikên me dimjin. Ji ber vê xizaniyê dest di malên me de qermandine, dengekî har ji mala yekî ji wan dihat. Bavê lêw dîsa digot: Here dest bira vê carê zêta we rijî ye.

Xelkên gund weke moriyan di ser û binên darên zêtûnê re diliviyên, bi çûndin royê re weke kewselan giran-giran li malên xwe vedigerîn û vê re ro di paş çiyên werdibû. Sermê xwe li nav malan diçand û kerî li wan digerî, şevê baskên xwe bi ser de berdidan. Lê, mala bavê kurik germbû, ji ber ku xaniyê xwe gom bû ser bi dîrak û ax bû kulfetên mala wî tevan xew kiribûn. Lê, xwendin bi bîra mamost e dihat, ku wê şevê çend rûpelan bixwîne, tejiya paçî li ber pêbalkê rêdixist û masa textî ya bi du bostan bilind li ber xwe danî û çira qazaxê li ser danî.

Dest bi xwendinê dikir, rûpel li pê hev gêrdikirin, dengê xur-xura kulfetê malê hişê wî sayî ne dikir û mêjî şûjin dikir, hêdî-hêdî hiş derî û taq li ser xwe digirt û kilît dikir, tev naveroka pirtûkê diqelî, di ber re eniya xwe misdida. Mila xwe dirêse û diponije, hiş bi dizî, ji naveroka pirtûkê direvî, gotinên kesên bin dara tûyê di serî de pê hev dikirin, yekê xwe çedikir pêş ya din, li ser şokirinê dinîşt, werîsê ramana hêvî û evînê, li pê hev dikşî bi xwe re digot: Min xwendina xwe bi serî kirî, ji leşkeriyê vegeîme, dema şokirina min dê hîdî-hêdî dibore Lê, hêviya yarê û dara tûyê û zêtûnê di dil de nabore. Ew di hundirê serê xwe de li rewşa keça ku dixwaze digere, bila keçek çav reş be, bejin ji dara sewliyê be, sîng henarên basûtê bin, bila...Li dawiya gerê ya dixwest didît, diçû dixwast û xwediyê wê qayîldibûn. Dahol û zirne dihatin

kutan, dil mîna çitekê li ser evînê ditebite. Bûkê pî di piyan re kiribû, bi ser bilindîke civakî û poz li banî di nav şênî re dimeşe, ku wek wan bi jin û bar bû ye. Jin jê re bû ye welatê diduyê. Bi vî awayî ramana diçû, ta gihêste, ku jina wî bi ducanan dibû, jê re keçekê tîne û navê wê Jîn lêdike, berê xwe dide nivîsvanê nasnamê. Silavê lê dike û sedema çûna jê re hewal dide, lê wî bi çavên mexelî lê mêze dikir. Kutikê famîla wan vedikir, jê dipirsî:

Navê keça te çî ye ?

Navê xwe Jîn e.

Xwe kir nebihîstî.

Cî ye ?

Jîn e.

Ev çî nave!

Ez wateya wê tenegehêstim û ne zanim bi lêv bikim.

Ma navekî çî nî ye?

Na, lê kurdî ye û wateya xwe xwaşe û jê re werdigerîne.

Ev çî navekî biyanî ye, çênabe were nivîsandin, qedexe ye. Wergerîne Erebi "El heyat".

Ez kurd im, navekî kurdî li keça xwe dikim, bilî wê jî tu nav li ba min tunene.

Eger binivînim pirsariya xwe heye, wisa ji jor ve, ji me re hatiye, ku navên havî(avî, biyanî) netên belgekirin û bila tu zanibî di vî welatê de bilî Ereban tunene. Xwedê yeke serok yeke welat yeke millet yeke em tev yek in.

Sîngê wî mîna meşka dêw dihate keyandin, bi silî digot: Bila tu jî zanibe navê paytexta te ne bi Erebiye. Lê wî dikin egalê bi serê kavi û çiyayên me din. Xwe li derî

dixe pelên di dest de diçirîne. Li mal vedigere, bi rê de pêlek xweş û hênik li dilê wî dixê û bi xwe re dipeyvê : Ezê roja rojbûna wê fîstanekî sipî lêkim, solek sipî di lingan kim, bejna jîna xwe, nola berfa pozê Çiyayê Mixirê tev sipî bikim, bi rengê xwe yê sipî jînê bange min bike: Bavo-bavo...Û yê ber min bibeze, ezê destên xwe ji hev kim û bêjim: Ha jîna min, ha cana min, ha welatê min, were hemêza bavo. Di wê kêliyê de destên xwe ji hev dike, li çira li ber wî dikeve, di masê werdibe û dişke, qazaxî bi ser wî û tejiya paçî de dirije. Alaf hildiperke bejna wî weke berê alafa sê welatan hilperkî ye giyanê wî.

25.08.1995 an

paristin

Nizanî dîlewerekî ne nas ji ku ve hate dilê wî, ferman da çokan, bê lerizî meşiya-meşiya serî li asiman diket. Gava, gava yekê bi şarêyê de çekir, li ferehî û dirêjahiya wê mêze kir. Wê tavlê xwe avête hemêzê, ji serî ve ta ber lingan xwe ji marekî pirtir lê gerand, ji eniyê ve ra binê guskê, ew maç dikir û bi ser de digriya û digot: Min çiqas bîra te kiriyetenêtiyê ez kuştim, li ber tîna royê qijilîm, tariya şevê xwe li ser min radixist, di bin de fetsîme. Sermê ez diqurifandim, te nedîtiye, eze çiqas pan, fereh û dirêj bûme, ji ber ku heroj tang û topên zincîrlî di ser zik û sîngê min re diçû û dihatin. Dengên wan tof di hinavên min de hişk kirine, ez ber avêtî kirime û malqîçkên min çirandine. Min bawer ne dikir tuyê bi ber çavan kevî, bi te şa bibim û jana xwe mina nebatê li hev ketî ji te re verişînim.

Lê, nizanî wê çawa xwe ji ber destê wê rizgar bike! Jê re digot: Çîçikê xwe li min sist bike, te hemî parsî û çîpên min şikandin, nava min qulkirî, hema- hema dê gûyê di paşiya min derkeve û bêhna min hate birîn, ku kanibim te bi bersivînim û şahiya dilê xwe ji te re vepincrînim.

Ji ber van du bêjeyan piçekê pî û baskên wê jê sist bûn, hin bi hin dirêj û pan bû. Wê jî bi zimanekî nerm û xweş ew aşt kir. Destûr jê xwest ku ew bimeşe wê ew jî baxşand û destûr dayê.

Hê wî çend gav çenekirine, hêj di xwe dixebite ku yaqa kurtik, pantron û piyên xwe serast bike, darek a ku di baxçê li ber mala wî de, pîkên xwe dirêj, ustî, nav û

lingan kirin, ew di cî de hate girêdan. Bi dengekî bengî vê re peyivî: Ey destbira ji kînga ve min tu ne dîtîyî, ha îro tu bi dest min ketiye.

Wê ew bi ber xwe kişand, mina du evîndaran bi hev ve hatin bestandin, bûne yek, bi tijiya bêvilan bêhn dikir û jê re digot: Ji kînga ve min mirov bêhn nekirine? Bêhna we pir xweş e, lê çibikim min wîn windakirine. Ka rojên heya nîvê şevê li ber şewqa heyvê û çiran em bi hev re rûdiniştin, me bi hev re çêrok û pêkenok hewaldidan ax...ax...Kanîne ew rojana ? Tu bal û zêna xwe baş bi bêxçe de. Kanî hevalên min ? Kanî zaroyên min? Kanî siya wan ? Kanî xewnên wan? Kanî piste-pista wan şeydayan, tev dengên dilên wan û xuş-xuşa sazên pelên daran bi hev de dipişivîn ? Em bûbûn jivana wan. Kanî bîna me û axê û lewantên bengiyan tev ên gul çîçekan asîmanê bêxçe ewr digirtine. Kanî ew dîmenê bihara rengîn tev hatine çirandin ? kê dîzanî dê weha bi serê me bibe ? Îro ez bi tenê rep û rût mame, ustî melûl bi ser xwe de tapo dikim. Dem li ser piştî min ji çiyayekî girantir bûye. Wek dînan geh digrîm, geh jî dikenim, geh bi xwe re dipeyivim. Dîsa demê li ser min xwe pengiran dibû, ne çivîk mane pê re mijûl bibim. Tenê bayê reş û har maye, ew jî geh ji min diqere û xwe bi dûr dixê. Ger hat jî bi dînitî mîna hurçan xwe li min dixîne, hema-hema hemî movikên pişt û piyên min bi hev re ji hev hildiqopirîn û dişkînin. Min pir silik dike û xuyê di ber lingên min re ji çemekî hêgintir diherkîne. Te van qesir û qonaqên pişt şikî û xomir dîtine, hin bi zemînê re dûz bûne, qaserî ewrê reş û zer li me tevan xêlî bûne, bes bermîlên êgir li şûna avê dibarînin.

Lê, ew pir di ber dilê darê re diçû û dihat, ber digerî, tika, mixabinî û bexşane jê dixwest, bi zarekî kesk pê re dipeyvî, ku ji nû ve ji şiqindadinê re bi xebite. Jê re bi dilekî melûl digot: Tevî nizamî xwedê li ku ye, dîsa mezin e?! Tu di vê hawîrê de berxwe bide.

Ew di kenara rê re bi gav in lezok diçû, li kêleka rê çawîr ji tirsê re zerkî bûbûn, kincên lêmûnî li xwe kiribûn, rû pîr û qemîçî bûn, sipîçokên çavan û bîbokên wan tev zer bûne. Ew dîmen weha didîtin hêj balkêşa wî xulmaş bû.

Gava ew gihêste ber deriyê mala xwe. Çi bibîne, çi nebîne ! ku derî xwe li ser piştê dirêj û vekiriyê rabû pêşwaziya wî dike: Wey tu bi xêr û xweşî hatî. Dikir xwe li ber xwar bike, lê mofirkên piştê nema bûn, bi destên xwe yên xwar qiloç dileqand, bi avêtina pêyê yekê re hemî tiştên hundir bi hev re lîlî kirin û hatin li hawîr wî dîlanek zemewendî gerandin, şa bûn.

Hê di wê şabûnekê de ye, derî bi destê wî digirt û bi hêlek de diqand: Ey bê nan xweyê, tu bûyî îhheyva Îdêî bi ser hev de çû , wînda bû, te ji bîrkiriyê, di şevên sar, germ tarî de min û penceran ji diz û tewankaran paristine, me hêştibû tu bi dilvehesî û aştiyane xewkî û hêjî...

Hîn wî tu bersiv nedane Tilvizyon di mecmoe de rûniştî xwe jê çekir û bi piyê wî girt û ber xwe ve kişand û jê re weha digot: Xwedê ji te razî be, min hemî cîhana bin zemînê û ser zemînê û asîman li ber te datîna, te bi çavên serê xwe dîtin, bi guhên xwe dibihîstin, rind û pîs, zana nezana, hemî rengên jiyana mirov û ajalan bi te didan

zanîn, min çavên te vedikirin, tu kûr bûyî, carek din natê li min temaşe nakî.

Hê ew ji hundir ve di xwe dixebite, ku gotinekê jê re bike. Sarok bi hemî hêz, kîp û qlafeta xwe bi çeplên wî digirtin û bi xwe de diguvişt û jê re dipeyivî: Destbira tu çiqas bê kêrî, zû-zû te av, şîv û hemî tiştên di Havîn û zivistanê de tên sarkirin, wek daykan min ji kufkîbûnê diparistin û didan te. Hinava te ya di qayliya rojên Havînê yên qijilî de hênik dikir. Di ber gotinên wî re çav li kevçî, çetel, kêr û qutiyên li ser refkên kelîrê hildiprkîn û xweşiyên xwe jê re pêşkêş dikirin. Hîn çavan wena digerîne nînikê bi rûyê xwe yê toz girtî mîna yarekê çav dikirinê û bi wan awiran wî ber xwe dikêşîne, wî jî nikanî ber xwe bida, û li ber rawestî lê mêze kir û ziq ma.

Aynê bi zimanê xwe yê xwazeyî pê re deng kir: Kanî ew demên te li ber min radiwestî, te şenga xwe di min re didît, bi katan li ber min dijpiya û xwe li dûzan dixist. Ez pir serê te neyşînim bes vê gotinê bêjim: Te rastiya heyîna xwe di rû zelaliya min re didît.

Hê ew diramî ku çî bersivê bide, textê xewê û sekretonê ew mîna tewanbarekî didin nav xwe dixûşandin, bûbûn lêkolînerên asayîşên zalên herî hişk û bi şeweyên xwe lêkolîn vê re dikirin. Te çî zû ji bîr kirî, gava bi dirûjahî li ser min xwe dirêj dikir, di xweşî û nexweşiyê de hildigirtî, li ser min çiqas roj û şevên xwe derbas kirine, te rojên herî bi şan di jîna xwe de, roja zavatiyê ya şokirinê li ser min derbas kirin.

Ji hêla din ve dengê sekretonê weha hat: Min hemî qaliq û kincûn te di xwe de vedişartin, ji toz, gemar û bêşirkirinê di diparistin û hê...

Serê wî ji van gilî, gazincan û pêşwaziyê mişt bû, derûn winda bû û herdu çav ji hêlînên xwe mina du qumriyan firîn li seranserê malê gerîn û veşerîn peyam jê re weha anîn: Ku şûn warên tiştan bûn sawirên mar û duvpişkan digel valahiyê bi hişên wî dadidan, canê te zihêrlemîş bû ci de li ser çokan ket xar, hê ew di wê nîvşiyariyê de ye , lûla çekekê û kolosekî hesnî di rodankê re wilo got:

Em rûmet, tişt û canê we diparêzin.

Geh Li Jêr, Geh Li Jor

Birazî were li tinişta min rûne, min du dîmen bi çavên serên xwe dîtin. Ezê ji te re hewaldim. Berî vê bi salekê, ez çûm bajarê Helebê, min dît xwepêşandanek mîna Ewranekî xwe di şarêyan re dixuşîn. Heryekî ji xwepêşaneran wênekî ji serê xwe mezitir, bi serê çovekî ve bûn bi jor de hildidan û hinan jî bi ser sîngê xwe ve çespandebûn, mîna dilekî ji xwe ve nêzîk kiribûn û bi tijiya devê xwe bang dikirin.

Bi dil û can em bi te re ne ey serok, emê ji ber te ve xwîna xwe birêjin. Tu şana hebûn û nebûna me yî. Tu şana şoreşa me ya pîrozê. Tu serokê netewa me yî. Bê te jiyana nabe. Tu... Mîna şikşikok û zumbelikan xwe di cî de çedikirin, te nizanî dîn in, lê nizanî hişmend in. Dev dirûşman dibêjên lê guh nabîsin.

Dibûn çemekî mezin bê rawestîn, xwe di ser kevir û zinaran re dixuşand û xuşxuşiya xwe bilind bû, kef û kopa coş û heycanê bi ser diketin û giran-giran deng di nav bajêr de dimeyî.

Berî wînda bibe min xwe ji xwepêşandanekî ve nêzîk kir û jê pirs kir.

Ev wêneyê kê ye? Bi zirtî xwe di min de tûj kir û dengêkî kevirî li ser rêyê min xist: Tu xwediyê vî wêneyî nas nakî?! Şerm e ji te re hêj dipirsî! Lê min bi dengêkî nîvqurçî û nizm Got: Ez ji gund hatime tu caran min ev wêne ne dîtîye. Têbê min bi qurşînê lêxist. Ji min re got: Çima tu kî yî û ji ku hatiyî? Ez Kurd im û ji gund hatine. Ger wiha ye û ne ji nijada me yî ezê ji te re hewalidim.

Ev serok meyî netewî ye. Ev şan û hêviya me ye... Min spasiya wî kir û bê deng ji wir vekşîm.

Wê rojê dîsa çûme bajarê Helebê. Gava ez gîhame Babelfercê, li ber katijmêrê, min dît ji hêla din ve dîsa xwepêşananeke weke ya berê û bi wê tentêlê ji wê ve tê, dîsa ew wêne rakirine. Vê carê guhê jê re mezin kirine, rû bi tenê kirine, qoç jê re çêkirine. Wêneyê cerisandine. Bi tijiya dêv bang dikin. Ey teres, ey dêwîs, ey...! Ew wêneyê cersandî bi filerên poz tûj pêlê dikirin, didirandin, hûrhûrî dikirin û li dawiyê dişewitandin.

Lê yek ji kesan yê ez pê re axivîbûm bi sol û egala berê bû, ew...

Bi xwedê birazî ez tenegehêştim, çima weha bûye? Wan ew wêne geh dane ser serê xwe, geh jî dane bin piyên xwe!? Ev sûcê kê ye nizanîm?

Apê min ê hêja, te ev qas sal borandine, û riyên te spî bûne û têra xwe tişt û serpêhatî bi te re bûne, mirov têdigehê. Gava serokê bixwezî xelkê weke bûkên lestîkî li şariyan bisamine, û şorên li bejna wan tê dikin devê wan û xwe li paş çekan bi hêz û mezin dibînin, terezûya xwe wînda dikin wiha bi serê wan tê. Ji berê de gotine: Cîhan gerok e, jîyan guhêrbar e, rojek ya te ye, ya din li ser te ye.

12.02.2015an

*- Têbîn: bûyera vê çêrokê ji dema yekbûna Misrê û Sûriyê ye.

Rûdaw

Gava di taxên Helebê yên rojhilat re bi makîne derbas dibe, li kenarên rêyan mirov li rêz rawestîbûn dest li ber eniyê bûn refik û ber ve roj dinêrîn, wan destan şûna tirebizonên qonaqên bajêr digrtin. Wî ji xwe dipirsî çima ev kesina weha dikin ? Rûdaweke biyaniye, matmayî dimîne, bersiv li ba wî tunebû û pirsên serjêkirî di mêjî de dipirpitîn û tînedighêşt wê sedemê. Li vî bajarî hemî qonax bawî bûne û nikanin li ser çogên xwe rawestin û bimeşin. Ra gihêste Bustan Qesrê xelkê wir jî weha dikirin. Lê, ewrek ji tozê li asîman lopo-lopî xwe kom ser hev dikir, hin caran li rûzemînê wek mirovên li wir direvî û ji bîne vedirişî.

Gava ji makîne daket ew tenê ne wek wan dimeşî, çavên wan ji ber nêrîna dirêj kûrik bûne, hê pir neçûye yekî ji wan bi dengê bilind bang dikir ewê di paş ewr re difire, wî serê xwe berjor kir nêrî ku mêşek hesinî mîna dûvteşiyê di paş ewran re difire û çivan mîna sergovendekî serxweş dike nava xwe, vir de wê de xwe dirêse. Hêkên reş ên hesinî dikirin.

Carek din wî dîsa diqêrî. Hêkên ji serê xwe mezintir berdan, yê hat...Yê hat...Bi wê hewarê re deng bi hemî xelkên bajêr ketin û bûne av xwe berdane avahiyan û qul û qelîşên şarêyan, ew jî bê hemdê xwe bezî û hafa xwe mêzekir ku hêkek mîna bermîlekî reş tijî kîn li jorî serê wî datê, bi wê bezê re ling ber hevdek mûyê têlî ji riyê

çekdarekî fute reş ket û vepekî û vekulimî, li ser dêv dirêj
bû, paşê asîman bi ser de hate xwer.

Di pişt re rabû perçên xwe li şarêyên sûriyê kom kirin.

28.02.2014 an

Zêrevan

Birçîbûna penaberiyê û tu hesan û kosre nehêştin pê diranên xwe tûj kiribû.

Ji hemî xwerin û vexerinê re amde bû, xwe dadxist û deqelizî awa xwe, Ji nişka ve bi hemî hêzan xwe çekir ser wî û bi diranên dirêjîya dema bêbext di govedê wî de

diçandin, tavilê ne dikuşt lê digopiland, bi ganî çinî-çinî goçot jê dikir, diran ji xwîna wî ya zelîlankî, weke mirarên di hûrik dêv de diçirusîn. Bi her gezekê re qêrîna bêdeng ji devê wî difiriya û vê re xwe kom dike û ji janê dibû gilokek lihevketî.

Weha di şarêyên bajarê Kilis re toldibû, geh li pêş deriyê luqutan radiwestî, geh jî li ber golekên gemîr radwestî.

Jiyan xwe ya nuh wena hatibû çêkirin, çiças tal dibû hevaleyê wî dev jê ber ne dida, ku ve biçûna, weke cêwîyan ji hev nedibûn, û di xewê de yekbûn, Rojekê jê dipirse hevala bîranîna min çawa: Tu kêlîkê ji min dûr nakevî, ku piçekê vehesim û taybetên min rêz bigire?.

Jê re dibêje: Te xwe ji bîrikiriye, ez tu me û tu jî ez ime. Ew giran - giran tol dibû diçû nav baxçekî bi çûk, li kêleka geracê radiwestî, pêlav di lingdan de neman bûn, kincên pînekirî lê bûn, ji te ye ku cokêr û qeşmere, di cî de dijîya weke darê kincên kevin li nav bîstan vedinan ku pê ajalan bitirsînin, Lê ew dilsoz bû weha çavên xwe li nav bêxçe digerandine, Bihêr çav li çentên di destên kesên li wir dinêrî bû, asayêşê bi çavan zêrevaniya çentên baçik û tûran dikir.

Hê wena zêrevaniyê dike, malek bi kulfet hatin li tînîştî wî rûdiniştin, di destê zarokên wan de piskewît û tûrikên petetan bûn, tavilê çav di serê wî de beq dibûn, ji wî ye ku bombe û bermîlên li Helebê li mala wî ketine û çawa ew zarokên xwe bi çarlepan mîna pisikan direvîn, heka-heka xwe rizgar dikirin. Hê di wê mijûltiya de ye dengê giriyê zarokê wan ê biçûk destê dê de ew şiyar dibû. Dê ew li ser darûşka bêxçe dirêj fikir û ew vedikir, wê çentê xwe vedikir, paçê bembî jê derdixist û diguherî, yê gemar dida hev ku bibe di mihara gemarê werke.

Zêrevan bi lez bezî û ji dest diya zarok girt. Na keça min çemeke ezê bibim bi xwîm.

Belkî va hovê har ku zikê min hilweşandiye, wî têr bikim?

Diya zarok: Na, Na apo ev nexwerine, paçê pîsiya zarok e.

Gava wî weha bîst, û deng çû guhê hovê hinava wî, ew har bû û bi dirindî êrişê kir.

Zêrevan bi dirêjiya bejna xwe roxî.

22.02.2014an

Xewna Kulîkekê

Her roj ji xewa radibû, û dibezî xwe çedikir hemêzê, dest li navê dikirin bazingê evînê, û xwe lê diguvaşt, ken weke kulîkên Biharê li ser lêvan dipişkuvîn, û guhdariya dengê dil dikir, Digotê Babî, babî... Siba te xweş be, wî bi nermî û evîneke germ, destê xwe yavaş-yavaş di ser porê wê yê qitrani û vebrûskî re dibir û tanî, serê wê yê karmamizî bi sîngê xwe de diguvişt. Di wê gavê de herdu dibûn zendegeyên sermed, derveyî demê û cihî diyan, Ji bîr ve diçûn.

Lê, di şevêk payîzî de, ji nişka ve xwe ji nav nivînê çekir, hê xew di çavan de ye, bezî û bang kir: Babî... babî kuştin, kuştin, qêrîn û hêstir bi hev re dibarand û nizanîn xwe di ku de veşêre.

Vê carê nizanî, ku mîna berxekê ji devî gur filtî ye xwe bi lez û hêz devête hemêzê. Aramî û hedan û paristin jê dixwast, destên xwe wek hercar li navê digerand, lê bi hesteke din, dil ji yê cûkan pirtir lêdixist û bang dikir: Vîxan, vîxan... û deng di gewiriyê de diqerimî, hiş dipirpitî û çog wek ên kuliya diliklikîn, dibûn pençek ava zelal diherimî. Lê bavê bi matî bi sîngê xwe ve diguvêşe û radikir li ser çoga xwe datîna: Çi heye, çi heye ?! Metirse!.

Weke golek piyariyê di xwe de vedişart û pêlên hêrsa wê vedimirandin. Ka bêje ci bûye?

Babî, ez û hevala xwe, me ji xwe re malik çê dikirin, hundirê wê dida hev, û min bûka xwe xemilandibû û nêna wê dibirîn, çav kildidan, porê wê bi şeyê sipî şe dikir û lêv sor dikirin.

Û berçavkên zelal û aravî dikirin çavan, me jê re dida
kulam:

Bûkê megirî, zave li rê ye

Sibe xweş e, wê ji te re helawê wîne.

Hê me wena fikir, yekî sermezîn, rî dirêj û simêl
kurkirî, û paçekî reş li eniya xwe girêda bû û nîv gelabîk lê
bû, tiving di dest de bû, hat bi zorê mala me tev
hilweşand û bûka me por li hev xist, bijang hilkirin rû û lêv
bozmîş kirin û paçekî reş dan ser dêv.

Bi ser me de kir qire cir, û got: Ev tiştên han herame
xwedê jê heznake û ciyê we dojah e, ew fetisand. Hê
weha bi serme de diqêrî, Ji wê ve leşkerekî xozek hesinî li
serî bû çekek mezin di dest de bû, mala me şewtandin û
laşê bûka me ji destê wî girt bi herdu lingan girt û di nav
qîtan re çirand û kir du perçe û her yek çekir pêşiya
çêwirkên vê re .

Babî, weha bûka me kuştin, kuştin....

Ez jî li ber lal mam û hemî keserên xwe daqirtandin, û
deziyê tizbiya hêviyan qetî.

15.02.2014an

zîldan

Hin kevir ji sênca gulîstanê weşîbûn, tevî wê sînor jê re hatibûn danîn. Gava yek derbas nav biba, û lê bigeriya wê darên reng bi reng bidîtina, hin kal û kok qaling bûn, hin jî zirav û bejin dirêjin, pîkek tê de kurmî û hişk bûbû, yekî ya dî rizî û şikî bû, siyên xwe bela wela bûn, tevî wê şênî li bin rûniştibûn û xwe jî tîna rojên qijilî diparastin. Di gewerên wê de kulîk, çîçekên... rengîn çandibûn. Bîna têvel jê hildikelî xweş-xweş di ser sêncê re derbas dora xwe dikir, heyam jî li ber vekirbû. Li dawiyê tu pê hay dibû, ku tu pêtodan ne hatiye kirin û werzên xwe zivistan bûn, wê jî nêzîkiya pêncî salî dirêj dikirin.

Di vê qonaqê de tamar û rîçalên darên xwe pir kûr û berdabûn, sedema jiyanmandina xwe ji telbîzê xaka xwe ya nehatî ajotin dikişîne, tevî ku tu roj bi tîn li asîmanê wê wek kulîka berbero venebûbû, pir bîra şewqa royê û tîrêjên wê kiribû evîndariya bê sînor di dil de şewq dabû. Ji ber wê çiqas pijkokên xwe hebûn li ber zîldanê bûn, gul kulîk tev ketibûn gulmê û gupik li ber vebûnê bûn.

Ji nişka ve li kêleka sênca wê agir bi pûşê cîranan dikeve û dûmanê Buharê jê hildikele û şewqa êgir geş dibe û hewş vedide. Gava wan gupik, zîlan û heyînên wê parîsê weha dibûn û bîn ku dikin Buhar li ser rêye, û di şarêyên wê de kilkewş, darikên kurmî hişk girtine, xwe dan hev û kom kirin ku pûşpelaşên rêgirtin bi yên di wan vekin û paqîş bikin. Bi bijang, ronîya çavan û bi awayên hevrişimî. Di şarêyên wir re dimeşin û dest bi paqîşkirinê dikirin û bi yekdeng ban dikirin.

Baranê bibare, bibare
Em tîn e
Qada me qelişî ye
Kurm û kêzan xwe tê de veşartine.
De bibare bibare
Bila em vejîn.

Gava weha deng li şarêyên parîsê dimeşin û serê zîlan xwe hildan. Sazên şewqa royê û baranê bi ser diket. Li hêla din stirî û mitên xwe dibin wê kilkewşê de nuxmandine xwe qîç dikirin. Lek bi lek xwe didan hev û êrişî wan dikirin, devên gupikan didirandin, zîle diruqîçandin, pêl serê wan dikirin, dipelxînin. Bejnên zelal û çavên zebercedî, li gewerên wê bela wela dibûn. Mitan xwe li hemî qul û quncikên wê çandibûn.

Piştî wê bûyerê, heyînên wî parîzê, xwe gurz-gurz li gewer û şivêlan kom ser hev dikirn û bandikirin.

Baranê bibare, bibare
Royê hile, hile

Di nav re wêneyên mang û pêjna siba bi dengê wan re hildidan. Hê di wê mixiltiyê de ne, te nizanî çî dibe. Ji nişk ve patosên tûjkirî û bê debûrên giran, ji hêla mitan ve dihatin li nav wan diketin, seriyê gupik û zîlan weke tozê difirîn govde û laşên wan di ser sêncê re dibijiqîn. Gelî ji xwîna wan diherikin, zer û reşiyê li asîmanê wê ewr digirtin, sênc mîna deziyan dikşandin û parêz dibû golekan vekirî, hûr û pizûr hilweşîne. Çilk û cinawir bi hemî awan derbas nav dibûn, berling û kelepîr dibû.

Piştî wê mangê û pêjna siba, bi hev re derbas nav dibûn, bi gav in sar û çav in matmayî digerrîn, piraniya

pîkên daran şikî û şewitîbûn, tamarên gupik, çêlkên çivîk û karmamizan dirêjkirî bûn, bûbûn komir, bayê reş û har digerî ariya wan difirand. Bes pêjnên wan xwe di paş zinaran de veşartibûn. Dengên qirik û qijokên kînê ji nav wan ewrên zer û reş dihatin .

Ew av, xwîn û hêstên, li şivêl û geweran bi ser ariyê de barîne. Di nav re tofên zendê di ber zinar û kokên şewitî re ji nû ve zîle didin.

26.02.2014 an

Mêrê Malê

We va zaroyê banzdeh salî dîtiye, piştî ji gundê xwe goç barkirin, bi paş sînoran ketin, ew mêr û sîwana malê bû. Diçû deh û du katan li fabrîkên dirûtinê , li ber destê hostên tersî kar dikir, dê li serê sibê bi zorê ji xew radikir. Wî dê û çar birayên ji xwe çûktir xwedî dikirin.

Gava liba te çêrî lîskê û dibistanê bi kira hêstir mîna toliyan ji çavan diewşîn. Bi kerî û xamûşe jan di dilê xwe de dilorand. Rabûn û daniştina wî ji salên wî mezintir bûn. Dest, lingên wî yên teze zû barê jîn û cîhanê lê sîwar bûne. Ji ber wê dest zirav dibûn, çog diliklikînî, rû ji lêmûnê zertir dibû, bejin bi tvahî çelmisî û sist dibû. Dilê wî yê mîna dilê çûka di sepeta sing de lêdixist, çav wek du tene tiriye zer vedibrûsîn. Lê nizanî rojê bê çi vecinqandin ji wan re veşartiyê.

Herdem ew rojên berê tèn bîrê, ew rojên bê ram û bar. Her gava deriyê malê yê derve bihata kutan dibezî vedikir, witrê bavê wî li derî dixê. Gava derî vedikir ku ne bav e, hêviyên wê mîna toza teqîna bombe û mayînan, bi ser ezmanê wî yê çîk sayî de dibarî. Dilsaariyê xwe digerland, hergav wiha vê re çêdibû.

Li gewera gund bav wek hevlekî vê re bi gokê dilîst, gava wî gol dikir bavê, razikê diket, lê bav pê şadibû.

Ji nişka ve mîna mirîşkek serjêkirî, bi dengê bilind qêrî kir, di cî de li ser nivînê lolijî û hilpekî. Ji te ye sema mirinê dike. Bi wî dengî û bizavê re, diya wî xewê vecinqî. Dibezî lawê xwe hembêz dikir, ji tirsê re zirava dil diqetî. Ji wê ye ew dîn dehbilorî bûye. Pê girt û deng lêkir: Kurê min tu çi

bûyî ? Çi bi sere te hatiye ? Bi deng lêkirinê re : Dayê metirse, ez û bavê xwe bi hev re bi gokê dilîzin. Min golek pir xweş kirê ! Dê bi matî jê pirs kir, bavê te li ku ye ?

Law bi wê pirsê re tavi lê rûnişt. Lê hay bû ku xewn e, ne rastî ye. Dê û law bîra bavê xwe yê nûs nenas û tiştî li ser nizanin kiribûn. Dilê dêya pênc zarokan, li welatê biyaniyê, dûmanê jan û xemê ji ewrê çêlî zivistanê qaling û reştir girtibû. Herêvarê gava diket nav nivînê, bi rewşa malbat û bavê zarokên xwe diramî, li hêviya ku mêrê xwe vegeerê bû. Herşev wena di nav nivînê de bi xem kulên xwe re vedigevizî. Çiqas şev diçû pê hayî nedibû! Pê hayî ne dibû xewê çawa li ustî dinîşt û didizî !

Li serê êvarekê malbat hemî li Tilvizyon temaşe dikin. Keça biçûk bang dêya xwe dike. Dayê were binêre, ev ne wêneyê bavo ye, di Tilvizyonê de derketiye. Dê dibeze wêne radiwestîne, mezin dike, vê re borinî pê dikeve. Zarok hemî nola çalûkên komirê xwe li dora bejna dêyê didin hev. Agirê jan û şîne ji bin ve bi şkêra goştî diket. Hest, henasên zarokên hêrfok digel en dêya wan dibûn lodek xulî û bi ber bayê reş û har diketin.

Kurê mezin, mêrê malê yê temen harsimî. Gava cav li laşê bavê xwe di nav komên laşan de dît, tavi lê weke şêxurekî hestî birûska janê lêxit, ket û şewitî. Qaserî ew wêne hatibû civlandin û êşkencekirin, hema hema dihate naskirin. Dêm û teşeyê pir hatibûn guhatin. Bar û hukariya wî wêneyî zav li ser wan giran mexlîbû. Heya dê koma sêwiyên xwe li ber ekranê kişand. Li tinûştta xwe mêze kir, ku lawê xwe yê mezin gêr bûye, kef û kopik bi dêv ketiye, çav sipî û beloq bûn, dest û ling bûne êzing.

Gava çavên dê ew dîmen dît, di cî de gêj bû. Piştî mawek hiş hate serî, giran, giran bi destê lawê xwe girt û deng lêkir: Kuro, ez qurbano, ez bi heyrano, mila ez li şûna te wiha bibama. Girî êşê hinavên wê disotin. Fêrmêskên wê bi rûyê lêw de barîn, germa wan rêyê lêw quldikirin û vê re şiyar bû, huminî vêket, ziman weke kiloka nebatî giran, giran di dêv de digerî.

Bi gerîna zimanê lêw, Biharek bê baran di dilê wê de dîlan gerand.

Mêrê malê gava çav li wêneyê bavê keta, yan bihata bîrê, tavi lê diket, dest û ling dibûn darên sîvlekan, û zemîn dukutan, dev dibû kaniya kef, kopik û gilîz, û hêgin diherikîn. Çav dibûn kizotên geş û vekirî diman, hemî tiştên li ezman Sûriyê dibarîn dijmartin, penç dibûn gurmist û dikifitîn hev, nê û kên mîna jûjînan di pençên wî de çik dibûn. Gava şiyar jî bejna xwe mîna nêrîkê xintê yê Boseydon lê sil bûye û pufê dikir, ger bigizdira serî û ling li hev diketin hêlhêlokî diçû.

01.06.2015 an

Sêling

Her du tîp li ser çîmê lêstikgehê pêrgî hev radwestîn û sirûda niştimanî ya welatên xwe bi nobe dixwendin. Bi pufkirina pîkê lîstokvan mîna gêran û bayê har virde wêde dibezîn. Her yekî dixweast huner û pêlewaniya xwe ya tekane şanî cemewer bikira. Tulquzî vedidan, xwe di ser xwe re tol dikirin, xwe berjor çedikirin.

Bi liv û tevgera lîstokvanan re cemewer mîna pêlên deryayê hildhat, dadihat, dengê wan dibû kef û kopik li ezmanê lêstokgehê, ref bi ref bê sî difirîn. Her hêlekê ji tîpa xwe re durîşm û gotinên alafî hildidan. Heycana wan ji pêlên deryayê dîn û bilintir dibûn û li pozên çîyan diketin.

Bi hev re diqêrîn: Sêling, Sêling, ...

Ku de bûça navê wî li ser zimanê cemewer ne diket: Bijî Sêling, bijî Sêling, bijî...

Bi her lêxistina piyên wî ji goyê re, ji te ye qurşînek derbas golê dibû. Geh di ser serê golê re, geh jî di nav lingên wî re wek gulan û derbas golê dibûn.

Sêling dibû stêrka vê lîskê û jê pirtir şewq dida. Navê wî li ser ekranên Tilvizyonan ranedibû, û li ber çavên cemewer dibû hutekî lîskê. Cîhan tev bi navê sêling hayî û mijûl dibû. Dilê wî ji şabûneka re ji gozemînê mezitir dibû.

Weke ku çawa ew li pê gokê dibeze, weha jî li pê dilê xwe yê piyarî rewan diçû, daku meraqa xwe bi serkeve û bibe mirovekî gernas î gewre û cîhanê tê de zindî bike.

Li paşiya lîskê, şanderekî Tilvizyonê hevpeyvînekê ve dike.

Şander: Sêling, berî her tiştî tu kanî çêroka sêlingiya xwe ji cemewer re hewaldî?

Sêling: Navê min Ronîzar e, temenê min deh sal in. Ez ji Sûriyakuştanê me. Mûşekê zemînzemînî di xewê de li avahiya me ket. Bi ser serê nişteciyê wê de hilweşî. Bav û birayên min mirin, ez û diya min ji bin ax û keviran derxistin, ji ber wê lingekî min hate birîn, ez bi yekî mame. Êsta jî tu dibînî li ser du bastûnan dimeşim, û bi goyê dilîzim, ji ber rewşa min ez binav bûme.

Şander: Ronîzar, daxwaz û hêviyên te çi ne?

Ronîzar: Dixwazim bibim lîstokvanekî gokê ya cîhanî û dêv li Meredone û Zîko misdim û bi wê rêyê lingê xwe vegeînînim. Ji bo wê ez ji niha ve di tîpa goyê ya kampa xwe de dilîzim.

Şander: Gelek spas ji te re.

Sêling: Sêlingên min jî te spas dikin.

Xilat

Zend e keçek dehûdu saliye, por mor û çav zer e. bibizeke nû vebûye. Karmamizek nû bi ser lingan ketiye. Mina nêrgiza fedok bi ser xwe de çelmisiye, herdem tapo dikir, kê m deng dikir. Ji dûr ve dîwane û lal xuya dikir.

Lê gava seyda derdixist ber depê, vajayî xwe diyar dibû, baş dixwend, dinivîsan, rast dixwend, zû bersiv dida. Li pêş mamoste û hevalên pola, wek bilbila serê benan xweş dixwend, ê nas bikira jê mat dima.

Di bêhinvedanê de, bi hevalên xwe re li gewera dibistanê nalîze. Di neweskên dîwêr de bi tena xwe ustîxarî rûdinişt û bi ser xwe de diramî. Lê wê bi giyanê xwe yê zarokî û hiş vekirî, dibû polat, mamoste û hevalên ber xwe dikşand. Giyanê wê ji bîna nêrgizê ew kiribû bûka dibistanê. Di fêrgehê de li dorê kom dibûn.

Li dawiya sala xwendinê, gava ku encamên şagirtan belav bikin. Kargerê dibistanê digel mamostan, xwediyên şagirtan vedixwendin ahenga encamdanê, taku şagirtên pileyên pêşîn birine werin xelatkirin.

Ew roja hat lê Zende nehat, ku xelata xwe yekê wergire. Çima nehatî ji hemyan ve ne nas bû? Di pişt karger li sedema nahtina wê digerî, pê hayî dibû ku ew keç bê xwedî, hemî kes û mervên wê hatine kuştin. Pîrekê ew di yaqa xwe re derbas kiriye. Bûye yek ji sêwyên Sûriyê. Ji ber wê nikanî xelata xwe ya yekê werbigirta.

27.05.2015 an

Mirî

Weke em ho bûne gava mirî dimire di mizgeftê de bang dikin, da ku merv û nasên wî li mala wî kom bibin. Ev mirî ne wek miriyê xelkê ye, taybetmendiyeke xwe heye, bê ku îlçiyên bişînin deran nûçeya mirina wî bi xwe belav dibe.

Li deh û pêncê avdarê sala du hezar û deh û yekan, li çarşêya bazara Herîqe, di dilê Şamê de, candek li ser darbesta zimanan digêrî. Di wê rojê de xudiyên wî bi lez dihatin ku ji nuh ve vejînin, lê hêstir ji dilê xudyan pirtirî çavan diherikîn û di xwastin xuya bikin ku ew ji şîna xwe mezintirin, li rûyê xwe bêlî nakin, tiştê matmayî ku kesên li pê darbestê dimeşînin Fatîhe ji bona giyanê wî ne dixwendin.

Gava ew pê hay dibûn, çiqas dilên xudiyên mirî dişewitin û bêzar dibin ewqas xerzên şahiyê di dilan de şîn dibin. Berketiyên wî li ser dilorandin û pesna kiraran didan. Dihat gotin: Wey li minê, wey li minê temen dirêj û kino, te xwe di kevçika dilane de çandibû, tamarên xwe mîna cengeşêrê kûr û hûr berda bûn. Em bawer nakin tu îro mirîyî, lê, lê emê ji nuh ve te bijînin.

Ew kelaş li wan kolanan digêrandin, wek ragihandina hilibijartina serokan dikirin, ji te ye mehrecane ne mirî ye, wê rojê weha kuta dikin.

Roja dî li Derayê ew candek, li şarêyan digêrandin, vê carê xelk pir li pê darbestê dimeşînin. Weha ew candek li hemî bajar, bajarok û gundên Sûriyê degerandin. Bi melyonan rindîkar û xêrxwaz, vajayî merasîma miryan bi

şan û şoret li pê wî candekî dimeşîn. Li şûna hêstir ji çavan biweşin, bêjeyên kesk, sor, sipî û zer ji devan dibarîn. Sancî dihatin dilên bi ducanan, gazîna wan valahî û kerî diqelişandin.

Gor li her cîyekî dikolandin, darbest li ber xwe datînan, temen cûk û mezin li rex û pê hev wek moriyan radiwestrîn, nimêja dawî li ser dikirin. Mileyana telqîn dikir: Ey kesê bê dê û bav. Ey dara kok li asumên, şax û rîçal di dilan de, te ne rojekê û tucarî dev ji karê xwe berneda bû. Ey destarê hêv, daxwaz, perwîn û çivok hêr. Tokê tûj û ji êgir di ustiyê afrendeyê de. Ey sî pêjna Ehrîman.

Ha îro em te binax dîkin, giyanê te dipişfînin. Te çiqas kurên Ahoremezde kuştine ? Çiqas û sûcên te hene- ? wê weke maran bi giyanê te dadin. Wê jê alaf hilkele, dîroka te bişewtîne.

Piştî mele telqînê kuta dîkin. Devê darbestê vedîkin. Tu laşê tê de tune, bes paçekî reş li binê rêxistibû, û li ser bi xêzek qalîng ev bêje nivîsbû: TIRS.

Lê gorê jî got: Ey paçê reş. Ey dîroka tarî. Tucarî ez qayl û gotir nakim ku te hembêz bikim. Bi tîjiya devê xwe alaf pirê dikir û ew dişewitî. Jê dûkî bîn gemirî di asuman de hildikîşî û wînda dibû.

07.06.2012 an

Zinarê Şeyda

Liser rojava ji kar vedigerî, tiştê di dilê wî de pir ne zelal bû riya xwe di bin sênca malê re dibir, ku serê xwe hilde û li hewşê binêre, belkî çavên xwe lêkeve û ew tiştê ku wî dajo, bi dîtina wê re hinekî tebatê dikeve giyanê wî, ew hêza vîna wê li hev digerîne bi ser avê dikeve û ewê ji ber çavan dûr nakeve.

Bi çûn hatina di ber malê re û bi çav lêketinê re, ew hêz li ba wî mîna berxekî di hemêza diya xwe de mezin dibe jê ve nas dibûê lê zû - zû nikarî aşkere bikira. Rewşa wî ji hêla derûnê ve gelekî ne li ser hev bû, wêneya wê ji sîbergehê dûr ne diket, gava xewkira di xewnê de didît, av vexwera di avê de ditî, gava ro hilhata ewê bi royê re hildihat...

Weha roj bi giranî û rû tal diborîn. Li vehesa kar ew û dostekî wî ji gund bi hev re nan dixwerin . Heval lê hay dibû, ew nikare nên bixwe û cixarê mîna komira şewitî dikişîne. Jê re dibêje: Destbira ji demakê vir de tu ne li ser hevî. Ew dudilî dimîne ku tiştê pê hay dibe jê re bibêje lê na ! Piştî ewrekî tarî ji dûmana cixarê li hafa serê wî dimeye û axaftina di hinava wî de, hulmek kûr li cixarê xist keserek bi soj kişand û got: Destbira , ez ji filan kesê, keça filanê hez dikim, ji ber wê serê min tim bi mij û dûman e, ez di hundrê xwe de dişewtim, nizanîm çawa bikim.

Heval lê vedigerîne: Ha ho.. ewqas te li pêş xwe dijwar, giran û mezin kiriye, rewşa te pir sane û sivik e. Yê ku ji keçekê hez bike wê xudiyê xwe bişîne jê re bixwazin,

tu çû mal ji dê û bavê xwe re bibêjî, bila herin bixwazin, ev çareya herî rast û dirust e.

Ev cara yekê ye raza dilê wî dikelîne, hulma wê der dixîne, hêz tê wî, çêroka dilê xwe ji dê û bavê xwe re hewaldide û doza xwastina filan keça filan kesî dike.

Bav piştî xwe dide dîwarê malê, bi ser xwe de diponije, rî û simêlên xwe tev dide, şaşka mor ji serê xwe datîne ser çokên xwe, bi rewşa xwe ya civakî, mewdanî û bi daxwaza lawê xwe dirame, dide ser hev dide ber hev, kin dike dirêj dike, digel serpêhatên xwe bi dirêjahiya pêncî salî, bi ser de dike û dibêje: Kurê min tu zanî ez gelek ji te hez dikim û tu niha diherî karê xelkê, tu mal mawdanê me weha tune, em heka - heka jîna xwe rojane bi xizanî derbas dikinê tu çima dixwazî me di vê çala bê binî werkî, li rewşa wan binêre, li ya me binêre bi ber hev de, em di tenga hev re ne? Ew li ezmên in em li rûyê zemînê ne, tu çima dixwazî kodika me ya vala li ya wan tijî xînî. Kurê min: Li min bibore, ez nikarim vê keşkê ji te re bixwazim, here yeka di tenga me re bibîne, ezê ji te re bixwazim.

Peyva bavê gelekî dilê wî dikizrand rê û şivêl li ber digirtin. Wî hezkirina xwe jê re hewal dida, êşa xwe jê re şirove dikir û ji berxwadana evîna xwe dikir. Lê bavê derî li dilê wî digirt.

Li serê sibê weke heroj diya wî ji xewê radikir ku here karê xwe, ew bi dengê re radibû, ew xew sivik bû, bi çavçîkî û dilşad diçû karê xwe, lê îro dê bangê dike, bangê dike, ji xewa giran şiyar nabe, heya çû serî leqand, bi zorê çav ji hev bişkuvîn. Çi bi serê te hatiye? Îro tu ji xewê şiyar

nabî. Ew bi lalî dibêje: Ta ber destê sibê xewa min nehatiye.

Weke marekî tevî xwe ji nav nivînê dikşand, û bi meşek kusefisî ji mal derdiket diçû kar, bi rê ve hevalê wî ji paş ve digihêştê. Çi bi serê te de hatiye, leqfiskî û serî di ber de û ligan bi xwe re dixweşînî ? Ew çêroka di navbera wî û bavê de bûye jê re hewal dida. Heval dixwaze barê li ser dilê wî sivik bike, ta gihêştin karê xwe weha jê re dipeyvî.

Rewşa wî dijwar dibû, roj pê dibûn sal, av pê tal dibû, dengkirin jê kêmbû, herdem serî di ber de bû, bi ser xwe de gulxwe dina.

Ev rewşa bê çare dirêj dikir. Hevalên wî çêroka wî dibîhîst û xwe didan hev diçûn ba bavê şeyda û jê re digotin: Mamê me, tu zanî kurê te ji keça filan kesî hez dike, Tu çima narî jê re naxwazî ?

Bav radeya di navbera malbata wî û ya bavê keçê de hewal dide, û pêşde dizane ku eger here bixwaze, wê nedinê kurê wî, bersiv li ba wî nas e, ji ber wê naxwaze here.

Hevalên kur: Tu here bixwazî bila ne din, gava nedin ne şerm e, tu zirar li te û lawê te nabe, bila lawê te sûc û gunehan neke sukira te, gotinek ji wî yek ji wan, bav nerim dibe û erê dike.

Piştî erêkirina bavê bi xwastinê, dilopek ava vejînê bi ser dil û canê wan de hat û biçekê tîna wan daxist.

Rojekê bavê wî û çend kesên birû diçûn li ser nivîna bavê keçê rûdiniştin û doza xwastina keça wî kirin. Bavê keçê li rewş û tenga xwe mêze kir û li ya bavê xort û

kesên rûniştine mêze dikir. Ji kesên birû fedîkir ku bêje na. Bi hişmedî ji wan re got: Wey win bixêr hatin, li ser seran û li ser çavan win hatine, Ezê bi keç û mala xwe re bêjim û bersivê ji we re bişînim.

Roj diborin, mihe derbas dibin bersiv netê, hê lawik li benda erêkirinê ye, bersiv dibe xencer di kortika dilê wî wer dibe. Dev ji kar ber dide, rî dirêj dibin û di bezê xwe de diqawire, bejin tê malandin dibe şiv.

Ew gund li sîngê du pesaran e, tenê gelîkî bi çûk wî ji hev dibire û dike du beş, li hember hev in û kanî di nav re diherike. Li hembera mala keçê li hêla din zinarekî mezin heye û av di bin re diherike.

Lawik sibê heya êvarê li ser wî zinarî rûdine, çavan ji mala keçikê nabire, ew diçe du masî çûçik digire, golekê jê re çêdike û tê de tîmar dike, diçe pelê gul û kulîkên rengîn her roj kom dike û masiyan pê tîmar dike. Wî mîna kundekî zêrvaniya keçê dikir, li rexê din keçê kînga keys û fiqaq bidîta bi ronahiya neynikê bi xort re dipeyvî, tîrêja ronahiya neynikê herdu dilan tund bi hev ve girê dida. Ew li dirjahiya germa havînê ji ser zinêr danedihat, ger cînanan jê bipirsiya: Tu li ber tîna royê li qayla wê naşewtî? Bersiv dida : Ev tîn li ber agirê dilê min qermîtk e.

Ew her roj diçû li ber golekê rûdinişt çêroka evîna xwe ji masiyan re hewal dida, weha masî bû parek ji jiyana wî û ew yek bi xwe nav dikir û yê din jî bi yara xwe nav dikir.

Ew di devê gundiyan de bibû benîşt, çêroka wî ji ser zar û zimanan ne diket, hinan dilên xwe pê dişewtin, hinan terq û tenazî pê dikirin, hinan digot dîn û bodle bûye,

hinan jî digot loman ji evêndaran mekin. Wî havînek li ser wî zinarî borandî. Wê dema dirêj û gotinên gundiyan, bi ber pêlên birayên keçê digirtin, li hev kom dibûn û biryar didan li xortê ser zinêr rûniştîye xînin.

Gava keç weha dibihîse, dibeze li rex wan radiweste û bi bav û birayên xwe re dibêje: Ger win li wî filan kesî xînin, ezê namûsa we di axê kim.

Ev gotina bavê ji hundir ve diçelqîne, tamara şîn li eniyê mîna doxekê radibe û serê wî ditengijîne, zar û mal, gund, ezman tev li dorê digerîn, mîna dîrakekî hişk ji jor ve gêr dibe û remp dikeve xwar, li dorê lawên wî dikin hîl wîl, bi lez pîvazekê dişkînin û didin ber poz, ew pîvaz bû firîşt ji nuh ve can pê tîne, û dibêje min bihêlin ku ez vehesim.

Lê, keç bi vê bûyerê pir ji xwe tirsî ku bav wê çi bi serî wîn ? Geh kuştin dihat ber dil û geh lêxistin dihat ber dil, gurizî di cên re dibezîn, hin caran li xwe poşmam dibû... Li dawiyê dibêje di ku re der tê bila derkeve!

Bav bi dirêjîya du heftan bi ser xwe de diramî û gelş ji hemî aliyan ve li pêwirê (dipîva) dixist, kar û zîzar dide ber hev. Li ser şekî radiwestî û nûçe bi riya yekî ji wan kesê hatine keç xwastine ji bavê lêwîk re dişîne, ku ew bi wî û lêw qayl bûye bila werin bûka xwe bibin.

Bavê lêwîk mat mayî dima, zû - zû bawer ne dikir ku bersiv rast e, ji xwe di pirsî ev çima erê dike ? ûştta çî ye ? çi bi serê wî hatiye? Sedem û bersiva erêkirinê di serê xwe de nabîne.

Lê, wê hewaldanê, hemî kaniyên ku di hinava lêwîk de zîya bûne derkirin, gul û kulîk, dar û daristanên giyanên wî

ku hişk bibûn tev ji nuh ve şîn bûn, ewr û mijên tarî li ser mêtîyê wî girtin bûn vekşîn, dojecha di dil de vêketî bû vemirî. Ji nuh ve bihuşt di dil de şîn bû. Jiyan pê xweş û şêrîn bû.

Nûça zemewenda Şeyda bi renekî dî li ser zar û zimanan belav dibû. Soza zemewendê nîşan dikirin, dost û bira, meriv û xismên wî tevan xwe ji wê rojê re amade dikirin.

Zave qetremîzekî qizêzî tîne û dihere ber golekê, çêroka evîna xwe vê carê bi saz ji masiyên xwe re dibêje, wan dike qetremîz û tîne mal li ber serê xwe datîne.

Li mala zêve def û dahol ketine hev, tev pê mijûl in, her yek karekî dike, keçik û xortên gund di xemla xwe dixebitin, hin jinên pîr ketine ber keşkê amade dikin, agir di bin qazkên şîvê de gur dikirin. Xelkên beşdar kirin hêlhûl fît kirin û gotin, bûk û zave hatin, bûk û zave hatin...

Şênî tev li wan mêze û temaşe kirin pîrejinên ku keşk amade dikirin jî derketin li bûk û zêve temaşe dikirin, xwe ji bîr vekirin ku agir gur kiribûn. Ji nişka ve şênî dît kulxana reş ji mala zêve hildkişe. Zave bilez dibeze xwe li nav wî agirî dixê û masiyên xwe tîne, li bin dara tûyê ya di hewşa malê de debû, qetremîz di navbera xwe û bûkê de datîne. Hê şênî bi vemirandina êgir mijûl bûn, bûk û zave li reşkên çavên hev mêze dikirin û kela dilê wan radibûn. Ji nişka ve herdu masiyan xwe ji qetremîz davêtin, her yek diket gola dilê yekî, çiqas hewldidan ew jê dernakevin û di giyanê wan de dipişifin .

Zave bi destê bûka xwe digire û dimeşîn, şênê ji paşve bang dikin bang dikin, ew meşa xwe renawestînin û zave dibêje: Win bi pê min kev in. Diçe ser zinarê xwe zinarê şeyda, hildikişe ser zinêr û mîna şahekî bi milletê re dipeyve: Winê me li ser vî zinarî henekin. Dîlan di dor zinêr re gerî.

Zimanê Girêdayî

Gava li civat û kom civînan rûdinişt, ew guhdarê bilî xwe bû, li ber çavê hevalên xwe, mina lalekî xuya dibû, peyvên seretayî û sîngê hevcivînan ne didanê, golek ji ava meyî bû, tu xuş - xuş û çeç - çeç jê ne dihat der. Ji ber wê kûraniya xwe ji pir kes û hevlan ve nas bû, ta jê re digotin: Tu wê çawa bi keçan re bipeyvî. Mija fedok, qaling lêgirtibû.

Heya tu bipeyvîê wê kijan keça bi te gayil bibe, eger ev zimanî han yê girêdayî di devê te de be û xwedê wê kijanê kûr bike, ku bi te qayl bibe, tuyê jê fedî bikî û bizewcî û zarokan wîne. Hevalê wî weha tim jê re dipeyvîn û lalo nas dibûn, pir kêr deng dikir. Lê, gava yekî baş zaniba bi zimanê hest, çav û destan deng bikira, bengz dihat guhartin û awayî rabûn, rûnistinê bi nermî û serast xwe berda hinavên wî. Lê derûn deriyek bê binî bû û ji masiyên têvel tijî bû. Çi mêrantî ba, çi evîna ba û çi dilpakî ba... ? Aya mirov dikarî, ji kaniya wî vexwera.

Lê, rewşa konevanî weke destarekî kenar tûj li nav komelgê digerî, lîwan ji devê leşkeran kişandibûn, eyar li serê xelkê teng kiribûn û nikarîn bihna xwe hilkişandana, zivistan konê xwe yê reş û pengirî vegirtibû, ewrên wî agir û hesin dibarandin, û ji demkratî, wekhevî û mirovatiyê re şîqirtî dikir.

Egal û fîte germî - germ li hev diketin, çîkên reş jê difirîn, her yekî ji wan dixwast mêjîyê siba bi hevcarê xwe ve girêde. Çiyan bi fedokî piştî xwe dida Egala sor û weha gola civakê li hev ketibû. Wê salê zanîngeha Helebê

Ezmûnên xwe bi serî kiribûn .Xwendekar li gund û malên xwe vedigerîn .

Hevalê berpisyar hatibû ba bextreş û çentakî reş bi lûzbank bi desta bû.

Ev balvok in, bê tukes lêhay bibe, tu yê bi xwe re bibî Qamişlo .

Berpirsiyar rûyê hevalê xwe ramusand û jê re got: Xwêdê bi te re be hevalo. Xwedanê xemê, xwedanê çênte, destê xwe vemala wê sipartinê, rabû hin tişt in kir ser devê çentê ,û digel hevalê xwe yê odê bi rêketin.

çentak li milê bû, yê din di dest de bû, mil di bin de xwar dibû, lê serî pê bilind bû.

Digihêştin ber deriyê stesûna Bexdadê, li ber derî leşkerên amadekirî rawestîne, ji te ye li ber cengê ne, çav mina gulên zarokan yê tonîk di bin kûmê hesinî re vedîbrûsin, jê çikên tirsê difirîn, lê wî pêş de pilana xwe amade kiribû. Leşkeran nasnamên wan dixwastin û digotin ka çênte em sekin çî tê de ye. Wî çantê xwe dida ber wan û yê belavokan bi xwe vedikir û pê re digot: Keremke seke, em xwendekar in, ma çî yê li bame hebe, bilî pirtûk û defteran û .....

Dev wek kileşinkovan bilez bêje davêtin û ne diket hev, leşker du-sê pirtûk didan hev û ew derbas dikirin, lê bala hevêl lê bû, bi xwe re digot: Ev çî bi serê vî mênkî hatiye ? Dev vebûye û ziman rûniştî, jê matmayî dima !

Lê, deriyê asyîşan li ber wan mabû, çê na be kes, di wî derî re derbas be weke tena nokê di qêvçiq de (palcik) netê pişafîlin, ew digihêştin ber wî derî, ji re digotin: Çentên xwe di vî derî re berdin wîn û yê din re derbas

bin. Ew di vir de dikete tengiyê, wê çawa bike? Bi bê dengî çentê xwe dişand û yê belavokan bi dest xwe dikir û diçû li ber lingên yekî ji wan, datîna, û jê re digot: Ha min sekin, hemî derên min seke, paşel, bernavê sîng û berîkên mîn seke, em xwendekar in, me tu çek û bombe bi xwe re ranekirine, me xwendina xwe bi serî kiriye, weha mêjîyê wî dikir pelûl, ji bîrdikir ku, çente li ber lingên wine. Lê ji wan re bombe û çekên ramyarîne.

Li hêlek din belavoka di çente de dîlanek ji berbangê girtibûn, distran û baz didan.

Pîştî yê asayêş ew sedikir, jê re digot: De here te serê min êşand.Wî çente li ber lingan radikir û diçû yê din jî dibir. Digel hevalê xwe hildikşîn fergûna tîrênê. Lê, çentê tij peyv ji xwe ve dûr datîna ber çavdêriy xwe, ji ber ku,gava ew sekirin û belavok tê de dîtin. Ewê xwedanliqê lê neke.

Pîştî ew rûnîştin, hevalê wî jê pirsî.

Çi bi serê te hatiye ? ev zimana ketî devê te heroj, zimanê te înkuliya xweribûî , deng weha bi te ne diket. Qeyî hin keçan kilît li devê te xistiye. Ji min re bêje çêrok çî ye ?

Jê re digot: Em gihêştin qamişlo ezê jî je te re bêjim.

Pîştî westinek e dirêj di tirênê de, ew lê dadîhatin û ji stetesûn derdiketin çentên wen hê li ser milane. Lê dilê wî hênîk û şa ye. Ji hevalê xwe dipirsî:

Tu dixwazî zanibî, çima zimanê min vebûye ? Erê dixwazim.

Va çentî reş bi min re te dîtî, ev kilîtê devê min e. Ev ziman û nav, deng, berbanga siba kurdan e, ev belavokên partiya min e, te bihist û zanî ez çima han weha?!

Heval, di çî de bû berf helî û ket, hiş li serî çû li erdê dirêj bû bû paç, mîna kurmik, gava tu pêl serî ke, dûv weh dipirpitî.

Wî li hevalê xwe vedigerand, yê ku gotine porê te ji tirsê re sipî bûye. û digot: Hê porê wî komira reş e .

“Ha ez peyvîm, te ez naskirim û ditim ?”

Xewna Hêviyan

Govdê di soqê de bi toqmaqê rojên reş hatî kutan, retibûn û teliya bêpariyê, di dil de malik girtibûn. Roj weke kevirên qûçan li ser sîng rûniştibûn. Bergeh neda bûyê ku, hulm û bihnekê bikşîne, nehêştibû ku bi bihna gula biharê serxweş bibe, an guh li dilê xwe ne, tîta jînê jê re bi agah be. Lê aheng di bin ewrê mûmê û mixiltiyê de mexelîbû.

Rojekê giyanê wî ji govde xêlî dibû, serê xwe radikir û rêwî dibû. Di gihêşt ber gelîkê kûr – kûr, avek zelal tê re mîna dezîkî mûyî, xwe di ser kevirên filûs û boz re weke kurmekî xwe dixuşîne.

Li ber wê radiweste û rûdine .Bi hev re destek şor dikirin, dikevin guftûgoyê, ji wî deziyê avê girêfatekê rengên ji xwe re dihune. Di zelaliya çavên wê re xwe dixemilîne .

Li hêla din Ehrîman, di paş zinarekî reş û mezin de xwe veşartibû. Guhdariya wan dikr. Xwe bi tîmê keçek şeng û qeşeng, ji firişt û horiyên bihuştê rindtir dikir. Bi dizî li paş zinêr derdiket, diçû ba wî .

- Roja te xweş be gidiyo .!

Wî serê xwe radikir û lê mêzekir. Çi bibîne, çi nebîne ! çav lê hilnedihatîn, Roy e, Heyv e , pertew e, gul e...Û şêt-mêt dima ku, çi navî lêbike, li ber lal dima, çi jê re bibêje. Carek din deng lê dike.

- Roja te xweş be gidiyo !

Çûzinek zirav û jar, bi tirs û fedî pêdikeve.

-Ya te jî xweş be.

Wê fiqaqî ne didayê, xwe ber dida kêlekê li ser zinêr rûdinişt, çogan dide ber ên wî ku, karibe wê tirs û fediyê ji dil biqewtîne û kedî bike, li şûna wan dara pê baweriyê biçîn. Jê dipirse: Xorto, camêro, çi bi serê te hatiye ?

Tu di vî gelfî ker de, ezman jê ve xuya na be , li ser vî kevirî hişk rûniştiyî. Bi va kurmî xwe dixuşîne re şorê dike ?

Piştî hundirê xwe kom ser hev dikir, bi dengê hêztir :Tişt tune.

Wê dixwast ew xwe pê bide nasîn. Jê re digot : Çi derd û kulên te hene, ji min re hewalde? Dilê xwe ji min re veke, ez êksîra hemî birîn û êşên te me. Ew li hundirê xwe vedigerî, ma gelo ev rastî û îjdiliye, an xewne ? Ton keçik han, ji ku ve hatiye vir ! Çare û dermanan ji min re dibîne ?

Wê dev jê ber ne dida û dibêje: Ji min bawer bike, zikê xwe bi sifreke, ez çaregirêka jîna te me. Bi bawerîk jar ew deng dike.

- Ez, ez im .

Gava wê ev bêje bihîst, tirkinî li dil dikeve, bi xwe re digot: Ev çiqas navekî di hev de ye, bihna Felsefak bê binî jê tê ? Bi gotnek xopînî, jê re dibêje: Çiqas navekî sêrîn û li saz e, navê min jî îî Xweşiyê îî, gav ev û bi hevkevin îî Ez û Xwaşîî, ev taca zindê û sedemên heyînê ne. De dilê xwe ji min re vepicirîne, weke tenên tizbiyan bikşîne .

Gava ev peyvên filûstokî û qelakirî li guhan dikevin, vê re dilê xwe rûdine û vedihese .

Dev mîna çavkaniyekê vedibe, bêje jê dizên .

Ez rêwî me, rêya min dûr û dirêj e, mîna marekî reş xwe kilor kiriye, ji ber westîme, tîna tîbûna min ji gulê re di dilê min de weke kizotê komira ser peçnî dimixmixîne, gulmekê ji ava wê vexim, ku tînê vemirîne .

Xwaşiyê: Hîn bêje canê min, gotinên te bi min weke vexwarina Sewme heme ye. Va peyvkirina dawî pir li zarê guh xwaş dihatin, mina gopalê kirîfê serxweş guhan dikute û dîldike, û dengkirina ranawestîne.

- Xwaşiya min, ez bêganîm, bêganê welatê hundirê xwe me, bêganê bêgan û welatê ava kesk ava xwedê me... Dengê Bilbilê min tê dizîn, keskayê di çavên sibê de dikujin, şewqa heyva min kûrik dikin, dikin û dikin. Dibêjin çare û derman li ba keça padişahê welatê avesûna tîtikê ye. Ez diherim wînim, ku vejînim.

Wê weke dûpişkekî xwe berdide qulê weha xwe bi razên wî de berdide. Ji daxwaz û hêviyên wî venedhesî û pê qayl ne dibû, hûrik – hûrik li ber wan radiwestî û pê re vedipincrandin: Ha ho canê min, bejin şêrîno ji hinguv, şerme tu bêjî ev derd û kul in! Çare û dermên bi çavdamirtandinekê re ji te re ezê bibînim, weke piyalek ava hênik li ber te dînim .

- Çawa dil zîzê bejin ji dara qîzê ?

- Tu êş kulan di dilê xwe de hilmegre .

Ma kî yê rê li ber min dûz û ronahî bike, min ji deriya bêganiyê rehbikê, dengê Bilbilê min vegeirîne, keskaiyê vejîni, rûyê heyva min geşbike!

Ev çî dudilî û bê hêzî ye, berî her tuştî, destê xwe bi min de, bi hevalê min î rê be. Ezê te di rêya kesî neçûyî re

bibim. Bibim welatê kes nediye, welatê zêr û zîv, rûn û hinguv û ...Lê, tu bes dev ji van gotinên pûç û lûç berde.

Vê şîretê mîna şîşik sorkirî di dil re derbas dibe, hiş vecniqand û ditingijî, mirûzek diçû û yek dihat, bihêrs digot: Ez û armancên xwe yek in.

Wê bi çav xinanî lê mêze dikir û digot: Tiştê ez dibêjim, ji havila min û te ne. Lê tu zanî, dev jê berdî, bermedî, li te zor nakim, tevî wê hevalê te me.

Di ber devê wî re dikenî, diçû û dihat, kela dilê wî dirijand, bi destan digirt û rakêş dike, digot: Rabe em herin.

Ev li hespî bayî sîwar dibûn û rê diqelişandin, nazî bi hev dikirin, teq - teqa kenê wan mirî şiyar dikirin. Wê di rêya wê dixwast re dibir, sînorekî bê taqim re debas dikir. Ev jê dipirse: Em derbas ku dibin ?

Em dikevin welatê bê sînor, yê dadê û zêr û zîv, rûn û hinguv...Ezê te li hemî taxên wî bi gerînim. Ev welata li ser rêya welat tu dûçû yî ye.

Bi rê de rastî komek mirov dihatin, yê simêl û rîh tev hev bûne û di axafitnek germ de ne û li dor tenûrekê dîlan girtin, tê de dest û ling dişotin.

Ev jê dipirse: Ev kîne çî karî dikin? Lê vedigerîne: Ev kesên bona ramanekê dijîn, û yê herî bivene.

Wî serê xwe dileqand û lêvên xwe gezdikirin, bê deng derbas dibûn. Hê diçûn, digihêştin nav daristanek di hev de û kaniyek di nav de diza, zarok in bi basik li ser daran difrîn û dinîştin .

Dîsa jê dipirs e: Ev çî ne ?

Ev qiçikên bi çûk hatin kuştin. Bûne daniştên vê daristanê, piraniya van ji Hîroşme, Naxazakî, Helbce û Filestîne ne...

Carek din bê deng derbas dibûn. Demek baş bi rê de diçûn, rastî hindêk mirov tîn, sundî di lingan de ne û hefsar di mêjiyan dene, li ser sergokî girêdane .

Vê carê ew jê napirs e. Lê wê ji xwe serê jê re hewaldide .

Ev kesên ku, li ser komên zêr û zîvan rûniştine, tîna û bihna nixê ne dikirin, ew bi miqrîsiyê û hêstiran û xûyê kom kirine û tev hev hatine histran û di bin de bûn sergo û pê ve hatin girêdan.

Ew di hinava xwe de şêr mêt dimîne. Pirsê di xwe de diqurçand û derbas dibûn. Çûna xwe hê berdewame, rastî refek ciwanin nêr û mê, rût tazî dihatin, bi hev re piyalên vehesa cên vedixwerin. Carek din ew pirs nake û dixwaze bi lez derbas bin. Wê jî bi lez û sê çar carkî jê re digot: Ev frişt û horiyên vî welatîn e .

Di pir cîh û deveran re derbas dibûn. Li derekê diskinîne û jê re dibêje: Ev rawestgeha me ye emê lê vehesin. Ew cih gulîstanek bi xwe ye. Wî li dor xwe bi çavên qayl bûnê mêze dikir, di temenê xwe de tu der weha ne dîtîye. Ew derbas odakê ji odên wir dibûn ya li ser çar alyan vekirî. Tê de masek ji zêrê canê mirov çêkirîbû û du kursî ji zivên xewnan li ber bûn. Li hêla din textekî xewê, ji rengên gul û kulîkên ruquçî çêkirî danîbûn. Li ber masê rûdinin, wê diçû du piyal danîn û dida ber wî datîne. Wê digot: Ev herdu piyalan ji embîz û niktare ne, digel hinguv û şîr e, ev tev hev dikirin û distra,

pê lêv û henarîkên xwe dixemiland, por bi ser bejna xwe de hêldike, li ber rûdine. Jê re dibêje:

Îro lêv û henarîkên min xwerin û vexwerina te ne. Ji te re taştî û firavînim. Rojek xwe ji felekê bidize. wî lê vedigerand: Tu çi dibêjî, ez ji ton karin han dûrim, gava bi çûkbûm, diya min digot: Tu rojekê karekî nerind bikî, ezê şîrê xwe ji te helal nakim. Ji ber vê tu yê li min biborînî, ez nikarim bi vî karî rabim.

Ew temî û şîretên diya te ji çûkbûne te re bû, ew ji wê demê re bûn. Lê îro tu bûyî mêr. Wê di ber gotinan re devê kirasî xwe vedikir, sîngê kalî gewr û gupkên nuh dipişkuvin lê dimand. Tamar û pêlên mêtantiyê hino - hino pê re dilivîn û radibûn. Wê tim ew bi şor û gotina dixist û peyvên mê pê re dikirinê Ku kefa pêla wî di ser berxwedanê re birije. Bi çavperkî lê mêze dikir, bijangên xwe mina dûvê Tawusan jê re dikir perwan, ku germa rûyê wî vemirîne. Di dorê re bejna xwe li ba dikir û direst, li hemberê xwe şilf dikir û bangê dikir: Were tî û birçiyoy, kizotên xwe vemirîne, xwe nerm û hênik bike, me tirse, Ro û Heyv û Bilbil te nabînin, bila tu pişt rast bî.

Bi wê dîmenê re, ewrên dilê wî li hev diketin, birûsk hildihatin. Di wê kêliyê de dengê Bilbil û bêjeyên dê û şewqa heyvê xewkirine şiyar dibûn û diqêrin. Ji nişka ve hespekî sipî bi basik li ber wî der dikeve, pê digire û davêje ser mila xwe, difire li ber derîk datîne û jê re dibêje: Ev deriyê welatê avesûnê ye.

Bi dengê êşkencekar û satilek ava sar re bi ser wî de loş bûyî, çavan vedike, di nav lingên xwe de, lîçek ji xwîna

meyî kom dibîne û jê re digotin: Segî ji segan hê xewnan jî
dibîne û li hespî sipî sîwar dibe.

Tebatî

Min bang li jina xwe kir: Were wek heroj li teniştâ min danişe, ezê rewşa xwe ji te re şirove bikim. Ev bûye sê roj in ez çûme ba bijîjik, tevî ku ji min re got: Tu derd û kulên te berçav tunene, govdê tendurust e, lê digel wê ezê ji te re hin derman binvîsim, belkî te vehesîne, min ew derman birine, lê ev taya sar ji ser min neçûye. Ez nizamim çawa bikim?

Çiqas kurtik û gorên rîsî hene min li xwe kirin û kirine pê, li ber soba ji germê sor bûye rûniştîme û hê min sar e. De here hemî gul çîçekên me kom kirine di çeydanekî mezin de na, na di qazikek çembil de bikelîne. Ez bi kelf vexwem, belkîm germ bibim.

Lê, gava ez her gulmekê jê vedxwem, di gewriya min de dibû lopaqê berfê û kobika qermîtîkê, çiqas min vedxwer, ewqas ez diqerimîmê ji te ye hemî berfa çiyayê Gewr li ser dil, gurçk û zîkê min dibarî. Diranên min dibûn debûr û hors li hev diketin.

Ez pê hay dibim îlikên hestiyên min hatine kişandin, wek boriyan gewrek û vala bûne, berxwdana govdê min nemaye. Tê xuyan ez dê ji ber vê tayê bimirim, weha min dilê jîna xwe çelmisand û şewitand.

Roja dî li qayla nîvro, li dawîya meha tîrmehê, ji mal derketim ku govdê xwe hênîk bikim. Bi katan li ber tîna royê dimeşîm, min hemî kincên xwe danîn, ta gihêste ez eyarê xwe jî dînim, hê qeram ji dil û zîkê min derneketî, min mîna loqê berfê xwe kom ser hev kiribû û kilor rûniştibûm.

Ez li rewşa xwe bê çare ma bûm, bêje di devê min de geh dibûn kabkên qemîtikê, geh jî dibûn kizotên komira kevirî, zû - zû nikanîn ji devê min bi derketana. Betarê li ser min bûne du kizot û perçffîn e, hema - hema dê bipirtqin û bi lêmişta agir bin. Xu weke suravkê ji govdê min diherike şûna xwe sor bûne û disotîne. Min nizanî ez dê vî eyarî çawa bikim. Serî li min bûbû bajarekî hesinkarên hemî bi hev re kar dikin. Govdê min bûbû laşakî pûç û tevizî, li ber devê çilk û cinawiran bû. Her yekî li gor mezniya dev û diranên xwe qop jê hildiqetandin. Li şûna xwînê di tamên min re valahî û xamûşe dimeşîn.

Bê hiş û hayî di rê de dimeşîm, li ber xwe min dîwarek didît. Diçûm ber ku pişta xwe pêdim û vehesek bibin. Hê ez di hilkişiyê de me di ser piyê xwe re li dîwêr mêze dikir, ku rûyê xwe bûye serad, hin qul wek ên pozîyê derziyê bûn, hin jî taq bûn, şûna dev qurşîn û gulan bûn. Bi qulan navê Sûriyê hatibû nivîsandin. Di wan qulan re dengê nalîn, gazin û dûyê wêraniyê dihatin.

Hê di guhdariya wan dangan de bûm, ku ev çî û kîne, çavên min di qulek fere re li hêla dîwêr ê din ket. Çî bibîne, çî nebîne bi koma dest, ling û serî hene û nal û mgazîn ji hanan tîn, di navenda wan de cûcîkê Hemze xetîb wek minaran venîştîbû.

Ji nedî ve sîheke hate ser min, hê min li jorî xwe nenêriye, bi ser min de baranek xwînî û saçmên bambakşan barîn. Gava weha bû, ji ber şêrîniya can, min herdu dest dane ber rûyê xwe û vekirin, hê ez di wê berxwedanê de me. Ji qoziya royê ve di nav ewrên zefîlankî re bazek jî qurşînê leztir, di nav nikilan de

gustîlkek ji keskesorê, xwe berda ser min û digot: Ha ye ji te re vê gustîlkê.

Gava min ew bi dest xwe kir û lê mêzekir, li ser AZADÎ nivisîbû, min ew kir pêça xwe, tavilê asîman çîk - çîk sayî bû, û nuh ve ji dayîk bûn.

0 7.06.2012 an

Gula Geş

Bi salan re bêna xwe dipişkuve, hestwer û dil tenik dibe, bîna evînê dikeve poz, dil bi gul û çîçekan re difire. Bi şev û roj bîr ne dikir. Daxwaz ew e ku, bi kulîkan re bipeyve. Rojekê rastî hevalê xwe tê, çav li pîbazek e kulîkan dikeve, hevêl pir pesna wê dida. Siba dê her kulîkek têkeve weha tunene. Lê, wî binyata axa wê nizanîbû û li ku hatiye, bêna pê dihat dagirtin û dil pê dima, ku tofê ton kulîk han li ba hebe. Dudilî bû ku jê bixwaze. Hundirê xwe kom dike û jê dixwaze. Tu vê pîbazê nadî min ?

Ezê bi te dim, lê mercên min jî hene.

Tu çi mercan dixwazî bixwazî bêje .Baş e.

Tu yê di axa heyînê de biçînî, tim av de. Jê dibe û dihere di ber serê kêlka gorina bavê xwe de diçîne û av dide. Dem dibore, ew aram nake, wê kînga zîl bide, heroj seriyên lêdixe. Gava zîl dide bi ronahiya çav û hestên xwe, digel xem û qisawetan tev hev distirên, jê re holkê li ser çêdike û vedine, ku ji tîna royê û serma zivistanê biparêze, bi rojan re mezin dibe, vê re hevî jî mezin dibin û pêve tîna girêdan, dil di sîng de hilnedihat, çav bilî wê kulîkê nabînin. Ji bo wê dibû cotarî, dibû pêşmerge û helbestvan, bona wê vê helbestê dirêse.

Kulî lê kulîkê !

Bîn xweşê serbilindê

Bona te hemî kulîk peydabûne

Tu taca serê giştanî

Bînên xwe ji te birine
Tu hebî yê din ne gerekî
Yê bi te bawer neke
Ew gawir e, bê binyat e
Lê kulî lê kulîkê !
Bona te xwîn di dilan de dimeşe
Ro hiltê
Şev dimirin
Def û dahol lêdidin
Rengê te ji yê hebûnê ye
Kesk, sor, zer û sipî
Ji çavên te ne
Heyva di dilên zarokan de rûniştîyî
Taca mandê dixemilînî
Nîşana hebûnê û nebûnê yî

Weha bi xwe re dipeyve, heroj vê helbestê ji diya xwe re dixwîne. Pê ser xweş û poz bilind e. Bilî wê tu kulîk din nabîne û qayîl nabe. Di tenga wê re tu carî gumanî nakeve dil. Piyan vedimale û dorê vedide, hemî kulîk û çîçekan ji dorê hildike, heroj li ber radiweste, pê dirame û sawirên xwe ji dîtina wê têr dike. Kêrê ji ber xwe dikşîne û bendê xwe birîn dike, jê dilopên xwînê di kokê de dadirvîne. Lê gula wî di havînê de dipişkuve, mixabin bînek havî jê dihat ne ji bîna gulan bû .

Rojekê çû ba diya xwe, jê re digot: Dayê kulîka min mezin bû û pişkuviye, divê tu herî bibînî, jê yekê di ber serê xwe rekî. Dilê dê gelek şa û mezin dibû, ku kulîka lawê wê mezin û pişkuviye, dê dibe ber serê gorina bavê xwe û jê re dibêje: Min kulîka xwe dibin vê holkê de

çandiye. Dê dibêje: Kurê min berî ez lê mêze dikim, çend pirs min hene, divê tu ji min re hewaldî:

-Te pîbaza wê ji ku derê aniye ?

-Nasekî daye min.

Ji hola Amedê û çar çiran hilkiriye ?

-Na dayê.

Te bi kîjan avê avdayî ye ?

Bi ava Şamê avdayî ye.

Kurê min ava Şamê, aveke mê ye.

Gava dê wisa dibihîse, lingê xwe li holka pûşî dixê hildiweşe, çav li kulîkê dikeve, di cî de vediciniqe:

Te çîçeka êgir li ber serê bavê xwe çandî ye. Kurê min here hê tu yî kûrî dora xwe nabînî, şîrê xwe li te xweş nakimê

Gava weha dibihîse ern dibû û dibêje:

Qadê biqelişe û min daqirtîne. Bihêrs destê xwe dirêj nav parsên xwe dikirîjê dilê xwe yê dilok û evîndar hildiqopirand, bi paş dîrokê de davêje û seg li dorê dicivîn. Ji nişka ve vecinqî, çav ji xew şiyar dibûn, didît ku soleke hesinî û sêvek kerikî li ser sîngê wî rûniştine û çîk ji çavên wî firîn.

24.06.1999 an.

Poşmamiya xweda !

Liserê sibê Ji mal derdike ve, bijangên royê bi lêvên xwe yê germ û nerm wek ên dayîkê henarîkên wî maç dikirin. Dîmenên xwazeyê çav tijî û têr dikirin. Surba bêvil û sîng ji deşta surûcê feretir dikirin. Meş pê xweş dibû, û bi hêvîne teze û stiranin nuh berê xwe dida royê û diçû.

Hevkî bi rê de diçû, vê re ewrekî reş, qaling û avis asumanê serê wî digirt û bi ser de şeqirtî dikir, ew deng diçû rojava û rojhilat, zemîn asuman diqelişand, "Ano û Çiya" şiyar dikirin. Tavk sor bi ser de dibarî, çilpikên xwe kizot bûn. Di pozî lingan de ra tepelî serî şil dibû. Govde di ser re disotî û ji hundir ve berf digirt. Vê rewşê ew di gelek pirsên serjêkirê de digevizand. Lê dev ji rêya xwe ber ne dida. Li ber gelî û lehî mişt diherikîn. Radiwestî û mêze dikir, ne zanî Berde ye yan Asê û Ferat e. Evqas mezin, fere û bi hêz diherikin. Wî nola masiyan tev kincan xwe têwer dikir. Geh bi bin diket geh jî bi ser diket, heka - heka xwe bi delavê din dixist.

Hildgerî pozê çiyakî nû şîn bûye , hê hulm jê hildikele. Çavên xwe li tişteket diketin, ne zanî mirov e, nezanî tişt e. Hê jê ve nîzîk dibû, mirovekî ne wek kesî ye, serî daniye ser çogan yê dike firqe firq. Bangê dikir: Lo bira tu kî ye ?

Gava wî serî li ser çogên xwe rakir, li dora xwe dinêrî, mirovek li hember xwe didît û bê deng dima. Lê wî mirovî jê dipirsî: Çima tu digirî ? Çavên te di golên hêstiran de fetisîne, bes weke siya du stêrkan di bin çalekê de diçirisin, û di herdu difnan re boxa êşê tijî çedikir. Ka ji

min re bêje jan û derdê te çîne , taku ji te re alîkar û piştgir bim?

Li dawiya axaftineke dirêj wî xwe pê dida nasîn û bi dengekî tijî jan tûj jê re digot: Ez xudê me ! bona ku hin serokan text û taca min wergerandine, li şûna min rûniştine, sîha reşka wêneyên xwe ta di dilê zarokên nuh bûne de çandine, ez bi kirarên wan qayl nabim, yek ji wanan ew barana kizotî bi ser te de barandine. Ji ber wê ez gelek di xwe de disotim, ev sedemên girî û nalînên min in.

Ew mirov di hinava xwe de viciniqî û got: Ger tu xudê yî ! Çima ev rewşa te ye? Yê heyîn tunebûn çêkirî tu yî ?

Xudê jî dibêje: Ez jî ketime gumanê ku min mirov û heyîn çêkirî, lê wan ez çêkirime ?!

Mirov digot: Tu çî dibêjî ! Te bona me asuman bi banî xistiye, li rûyê wî ro, heyv û stêr pêwerkirine û lê digerîne, zemîn çêkirî lê hemî kaskayî û zendege şîn kirine, tê de zêzewat û zeber veşartine, li rûyê wê saz, reng, evîn, rindî û ba peyda kirine û... Lê van serdestan hemî ji bîrkirine û bûne gur bi canê jaran ketine. Xudê yê min biyara serastkirinê û guhartinê di destê te de ye !

Xudê: Ji min re mebêje xudê, yê ku kanibe tiştan bike ew xudê ye !

Mirov: Na, na tu kaniya piyarê yî, weha mebêjî, na...

Xudê: Ya mirov, tişt û kirarên ez dibînim, tu nabînî, yên dizanim tu nizanî, yên dibîsim tu nabîsî. Niha ezê kirarên wan ên girs ji te re hewalim. Çiqas zarok di rojê de ji ber birçîbûnê dimirin ? çiqas keç û jin bi ganî tên xwerin ? Çiqas hiş û derûn jar dibin û tên pişaftin ? Ka Rome ? ka

Hîroşîm, Negezekî, Helebce, Sebre, Şetîl e, Ka Sûriyê bi tevahî,...Çawa tu ji min dixwazî nekevim vê rewşê ? min kêlîkê xwe ji xwe vedizîbû ku xwe vehesînim. Tu carek din hatî serê min dêşîne. Ha ji te re text û taca xudêtiyê, biyar di destê te de ye , li te pîroz be ! ka tu yê bi van serdestên ji eyarên xwe derketin re çawa bikî ? De here tu xudê yî, tu ...

Li şûn xwe dihêle û diçe, hê mirov bangê nekirî, wî ji xewê şiyar dikin, rabe - rabe,.... Gule li me dibarin, ew li bayî xewê direve û dipirse, ka destê min ê rastê, yê din jê re dibêje: Te ji bîr kirî li Baba Emro ji te ketiye.

Çeper

Gava zarok ji diya xwe dibe, çavan vedek û deng pêdikeve. Weke perwînekê ye, dilopek xunavê ya zela e, nînika dilovaniyê ye, horîkeke di çavê royê de ye, şitlekî teze û nerm e, çiças bayekî ketî lêxîne, vê re tê xarkirin. Rengê wî bayî çawa be hukariyê pê dike, mezin dibe û tê guhartin.

Ew bi çûkî pir lewend bû, ji hevalên pê re dilîst şîrîntir bû, henarikên rû weke çilpikên xunavê li ser rûyê pela gulê nîştibûn, kesektor jê dipijkivin, çav zer hindêvîne, mina arkên şevê diçurisin, bejin xaşik di hev de, ta bi nave Oflaz dihate nasîn. Dilê pir kesan pê diman ku zarên xwe weha bin.

Lê bila mala felekê wêran bibe, çavên nêrvînê û xizaniyê birijin, weha li ser zar û ziman dihat gotin. Di wê sale de derdê xuriya zû vedigirt û belav dibû. Mixabin oflaz yek ji kesên bi wê nexwaşiyê ketibûne, demek dirêj bi wê re derbas kiribû. Eyarê govdê wî taq-taq hilîs dibû, ji te ye marek her mihekê qavlemîş dibe. Şûna wan tev qul - qulî, zîwan - zîwanî û mor dibûn. Wî derdî weke patosê xelk pale kiribû. Xwedê nanê wî ji dinyê ranekiribû, ew ji nexweşiya xuriya çêdibû. Ta wê hîngê ew ciwan bûye.

Lê sed carî mixabin dîmê weke heyvê, li ser rîş û zaxorên Lêçe şîn bûne. Oflaz bi dîmê xwe yê nuh bawer ne dikir. Lê hevalên wî bangê dikirin çepero. Çepero virde, çepero wêde. Gava ev navê nuh dibîst, ji wî ye kevir bi ser de dibarin, û jana van keviran kizot di dil de şîn dikirin. Wî

nikanî ev rastiya nuh têbighêšta û li xwe gotir bikira. Ew ji ber vê rewşê herdem di xwe de tal û tirş bû, û derûna wî aloz dibû. Ji ber wê ji mal bi der ne diket û ji aynê direvî.

Piştî wî bi roj û şevan di mal de xwe dîl kiribû, herdem bi dîmê xwe diponijî. Li dawiyê keşta xwe li ber delavekê radiwestî ku zanibe ew bi rastî çepere, yan na. Dê here wênakî ji xwe re bikşîne. Berî ji mal derkeve şaşek sipî li dev û rûyê xwe dipêça, û diçû ba wênegir.

Bi wênegir re digot: Tu yê wênakî ji min re bikşînî.

Wênegir: Ji te re bikşînim.

Çeper jê re digot: Dibêjin tûkek li dîmê te heye

Wênegir: Çi ye ?

Çeper şaşê li ser dev rûyê xwe vedike. Li rûyê min mêze bike, bi rastî ez çeper im ?

Wênegir: Erê tu çeper î . bêhnekê çeper bi ser xwe de dirame û rastiye mîna marekî gewrî serjûjin bi dil dadida. Di qul û qurçên serê xwe de li çarakê digerî. Bi wênegir re digot: Tu kanî wênakî rind ji min re bikşînî, ku çeperî lê bêlî neke ?

Wênegir: Mirûz û dîmê te çawa be kemîre dê weha bikşîne.

Çepere: Qet tu çare tune ye ?

Wênegir bi kêrç û tenazî pê re dibêje: Gava mîna ristên dirû, vajayî rûyê rast şanî bike, û ger tu reşka wêneyê xwe dixwazî, çeper î li rûyê te xuya nabe.

Çeper: Çawa ?!

Wênegir: Gava porê te gewir be, wê reş xuya bibe, û rûyê te reş be wê sipî xuya bibe.

Çeper: Çeperî lê xuya nabe ?!

Wênegir: Na xuya nabe.

Çeper: Ger weha ye, reşkekî mezin wek ên serokan ji min re bikşîne û têke çarçewek fodil û bi çirtik . Wênegir di ber xwe de digot: Perwedeya ristê ye. Çeper reşkê wêneyê xwe aşkere bi dest xwe dikir, û hin caran jî bi jor de hildida, geh jî bi ustiyê xwe dixist. Weha bi şahî û meraqa dilê xwe li mal vedigerî.

Di pişt re xudiyê wî aynek xurû û mezin dikirin oda wî. Çeper ji germa re bi lez debas oda xwe dibû, bê ku li dora binêre, şaşî li ser dev û rûyê xwe vedikir, û di aynê re çav li dîmê xwe diket. Tavlê di cî de dibû singekî kutayî û çav tê de ziq dikirin. Hin bi hin û bi gavin sar ber aynê diçû. Li zemîngariya dîmê xwe mêze dikir, li ber çavan weke pişta kusîkî sedsalî xuya dibû. Rûyê xwe yê nuh û berê beramberî hevdu dikirin û li dîroka çelediya xwe vedigerî, ew tiştên pê re derbas bûne wek fergunên tirênê bi xumxuşî li pê hev dişivêlên bîra wî re dixuşîn û teliya rastiyê li baskên ezîtiya wî sîwar dibûn û di asumanê nakirinê difirîn. Kûçkê reş ê çav sor di dil de direwîn û destê wî yê rastê radikirin li çavê aynê dixistin û di rûyê aynê de di bi dengê gurekî birîndar dinêwe.

Ez neyî çeper im, neyî... .

25.10.1995 an

Dil ji min bir

Li cejna rojiyê, min xwe hilgirt û çûm gund, daku wan rojên pîroz bi xismên xwe re bi şahî derbas bikim. Lê, nû ber pozê min î mor dike. Ez pir şad û pexterwer bûm ku min ezmûnên xwe yên bekeloriya baş kiribûn. Kulîkên ramana şiyariya xebatê ji ber gelê xwe ve di hişê min de dipişkivîn, û hêzên xortnaya min mîna çemekî biharê bi hêrs diherikî.

Li dotira roja cejnê, em xismên hev, ciwanên temen kulîkî beşdar bûn. Ew rûniştin bûye goleka ji ava baranê kom bûye, zef şîn û zelal e, derûna wan jî ji hev re wiha bû. Gotin gotinê dikşîne. Gotin rûniştinê xweş dike. Di nav dengkirinê re gelşa ku pîra Meyro û bûkê ji hev xeydîne pekî nav gola şîn.

Li ber ku rojên pîroz, rojên rindiyê û li hevkirinê ne. Ew ramana ku di serê ciwanên teze de şax dabûn ku destên xwe di aramkirina civaka xwe de sipî hebin. Li dawiya rûniştinê me sê xortan li hev kir, ku emê herin ba pîra Meyro daku wan li hev wînin.

Me her siyan xwe da hev, bi coşeke germ û bixwebawer em çûn mala pîra Meyro, law û bûk jî bi mirûzekî sar li mal bûn.

Piştî ji hevpirsînê û şorxweş bûnê, û belavkirina camêrî û şêrîniya cejnê. Min kiltê dengkirinê li deriyê mitanê xist: Meta Meyro, ji xwedê berjêr tu ji me tevan mezintirî- di nav gotinê re xwedê yê mezin e – Ji me pirtir geriye, cîhan dîtiye, cefa û retibûn dîtiye. EW ji zû ve bûyî stûnê malê.

Xwedê û mezinan, çûkan dibaxşînin, ev jî ji rewîştâ mezinan e.

Lê pîra Meyro nizanîbû, çima ev ciwan in gotnên hana dikin?! Û ji wan re tew dikir.

Hevalê min ê din wî jî, dest bi dengkirinê kir: Meta Meyro, em hatine tika û lavan ji te dikin, ku me bîstiye di navbera we de dilsarî çê bûye, ji ber wê em hatine wê dilsariyê rakin.

Bêjeya dilsariyê di hişê pîra Meyro de, çikên reş vedidan, û di xwe de vediziqitî . li destpêkê pîra Meyro tutişt nebir ser perda xwe û li xwe nena.

Hevalê min ê sisyê gotê: Meta Meyro tu çi dibêjî ? Bi wê pirsê re pîra Meyro di xwe de teng bû, soromoro bû kizot, têbê sêmsoran pê dada. Dest xwe dirêj bûkê kir û got: Wîn zanin vê çikiriye!?

Min gotê: Meta Meyro, ger çikiribe, baxşandin ji rewîştâ mezinan e. Pîra Meyro na,na ger wîn zanibin, tukes wê nabaxşîne, ra xwedê jî wê nabaxşîne. Her çû bi hêrs bû, dest bi şîp, şîpê dikir.

Min gotê: Meta Meyro, aram be, em hemî qîçikên te ne. bi vê gotinê re pêla deriya pîrê çîçekê dahat. Min ji lêw pirs kir, çi bûye ?

Law: Ber cejnê, ez ne li mal bûm, dêya min ji bazarê hatiye, jina min jî di hundir de serê xwe dişo, wîm dibînin bilî vê xaniyî tu ode me tunene.

Pîra Meyro weke guran gotin ji devê lawê xwe revand: Min çiqas ji vê...re got: derî veke, venekir, ez nizanim çima venekir ? Dê hem,hema bigota yek li ba wê bû.

Bûkê di nav gotinan re got: Min jê re got: Amojnê li hewşê, li bin dara tuyê rûne ta ez serê xwe dişomê lê ew aram ne bû, hat tim derî kuta û li ber kir şîp,şîp û lem,lem, ez jî xêlibûm, min gotê: Ma ez di hundir de destav dikim. Bi vê gotinê re ar û alaf ji dêv diçû !

Hevalê min gotê: Rast ev gotiye, bilî vê jî tutiştî din ne bûye ?

Pîra Meyro, bi silikî çima ev hindik e !? Bûka min, bi min re gotinên hana bike ! Ev qîzê...û ... bê ...!?

Min gotê: Ev gotin ne ciyê ku mirov ewqas mezin bike û ji hev biqere.

Hevalê min ê din, ji lêw pirs kir.Tu çi dibêjî ?Law ketibû navbera du çovan û dihate kutan, ketibû nav du welatan, yek li paş e, yek li pêş e, dev ji herduyan jî netê berdan, ji ber wê law bê bersiv ma.

Pîra Meyro, di nav gotinan re: Mesmûtin wiha hatine me li hev wînin. Ez pê hay bûm, ku me çavên pîrê tijî nekirine.

Min gotê: Meta Meyro, ger hin li şûna me mezin bana tu yê bi law û bûka xwe re li hev bihata ? ger wena ye emê ji te re wînin.

Pîrê bi dilşewatî. Law wîn nizanin, vê çi ji min biriye ? Vê dilê min ji sîngê min hilqopirandiyê. Lawê min ji min standiyê. Wek dibêjin" Me mezinkir bi guhana, ji me birin bi nav rewanan"

Ji bîr kiribû, ku rojekê wê jî li dilê dayîkekê biribû.

18.07.2015an

ŞILFO

Dibêjin xwedê mirov ji hemî jîndaran hêja û çêtir peydakiriy, dilê xwe bixwaze mewdan û dewletê didê û nexwaze nadênê. Ew di dayîna xwe de aza ye, dandin û nedandin di destan de ye. Gava bi kîjan mirovî de ezmûn û bizavê pê dike. Ev cîhan û diniya vala ye, û mêjî kiriye serî û hiş dayê ku bi xwe riya rindiyê û nerindiyê ji ser hev derxîne û ji xwe re veqetîne û pê Xwedê yê xwe nasbike, an xwe jê dûrxê, karibe bi kirarên xwe bihiştê bikire û bistîne. Dibêjin: Pere û mewdan, sermiyan tev gemara destên mrovan eîî .

Mirovê comerd, xwedê berê xwe dide wî, dilovanî û dayîna xwe bi ser de dirijîne. Lê hin mirov hene kaniya bêrê û hebûnê lê vekirine, deşt hêr û rez, oqên avî û dar, keriyê pezê reş di deştê de serî kiribûn hev .Deşta binê gund ,ji darên zêtûnê û meywan di nav hev de kesk pengirî ye ,cotê xwe bi heftan dirêj dikir. Ewê comerd weke kurmekî di nav de dilivî .Kevir çedikirin, qûç çedikirn, mer dikir...Ji ber vê herdem ret û westiya bû, li ber tîn royê qijilî bû. Rûyê xwe bûbû kêzûkek reş û qermiçî, herikadina xûyê jê xwerî û kolaye, geliyên kûr li çermê rû çêkiribûn. Berê westîna xwe ya salan radikir ,dikr pere ,bi gurzan dide ser hev ,di hindirê taqa maxê de vedişart .Lê ,bejna bala xwe tim bi toz, ax û gemar bû, Şelwerê Xwe ciyê pîna lê nema bûn, rûyê wî û solan ji hev bûn, tucarî pakirin nedîtibûn .

Rojekê ji rojan, çerxa felekê bi mirovekî gund re li hev ketibû, cîhan li serî teng kiribû, roj pê tal û tûj û reş

dibûn ,serî tim mij û dûman girtibû, çavan xewa şevan ne didî, bejina xwe mîn şivekê zirav mabû, girî û şînî, bêzarî û qer ji malê kê mîn ne dibûn ,ne xwerin pê xwern bû, ne jî vexwern pê vexwerin bû. Ji ber nal û gazîna keça wî ya canik, bi nexweşa giran û bê derman ketiye. Ew kulîka nuh dipişkivî, çelmisî û bortî bû .Ya can sivik û bi ava gemar re dihat vexwer, weke pêrçmkan kar dikir, ji hemî keçên gund çeleng û jêhatîtir bû .Ji ber wê keçên gund jê dilteng bûn .Bedewtiya wê dilê hemî xort û ciwanên gund dîl kiribû û kizotek di dilan de çandibû .

Lê, bavê wê ji ber şewata keça xwe, gava bi rê de diçû bi xwe re dipeyvî, dida ser hev, odida pê hev ,destê xwe kine nagîne berîkê, ji hezkirina keça xwe û êşa wê tevî dizanî nav dengê wî li ser zar û ziman bi çekozî digere, çibke nêrvîn û rojên bêbext piştî xwe têyal kirine, pêl ustiyê wî kirine .Tuçare ne didî, ustê xwe li ber mêrê comerd xar dikir .

Sê çar çaran bangê dikir : La bira .Lê ,ew mîna dêwek huminî di hundirê malê de pê dikeve: Ha, ha kî ye ew kî ye .

Bavê keçê derbas malê dibû, silav bi germî didayê. Lê ,wî hama xwe ji ci ne dilivand . Leganek bafînî nîvçe doxirme li berbû, mîna kûçekî kiribû nav linegên xwe, bi lepan dixwer .Bi dengê xeriq pê re digot: Were bixwe, bêtirî carekê jî negot. Xwerin di devê bê doran yê weke şikeftan de digopiland û jê dipekî. Xwerin bi serî dikir û nîv satil av bi ser de vedixwer .Dor devê xwe bi seqoyê mîna cilika piştî keran ji xûyê hişkbûye lê bû, pê pak dikir,

destên xwe bi şelwerê pizirî û pînekirî paqij dikir. Bi dengekî qalîn mîna ya qirkan digot:

Çi heye ? Tu hatî çî ?

Apê min çî kê hebe !

Na...Na...tişek heye, tu hatî çî ?

Apê min bi xwedê zimanê min nagere û rûyê min nagirin, alafa di dilê min de nizanim çî ji te re bêjim ?!

Bibêje gurzek simêl di bin pozê te de ye. Lê ,wî bi keser û hulimkişanek kûr digot : Apo xwedê tural tengiyan li te nemîne, mûkî spî di kabê te ke, riya rast bi ber teke, tu zanî keça mi destên te maçe, ji demekê ve nexweş e û di nav ciyan de ye, ezê bibim ba bijîjek destê min teng e û gucê min nagîne ,bi xwedê be wê di nav destê min de dimire ,ji ber vê min xwe li te girtiye ku, tu çend qurşan bi min de, ta pê bibim bijîjek .

Ev daxwaza mîna birûkê li nivê serî de ta ber lingan dixê, du perçeyî dike ,her yek bi alîkî de gêr dibe ,serma û germa di cên re dibezîn ,xwe dikir kaniya miçiqî ,darê Hişk û rût, sûnda re dibezî, li ba wî penesekî qul nîne .

Lê, ew ê çibek te bi kêrê lêxista xwîn jê ne diçû. Radibû rê de diçû, bi xwe re dipeyvî : Weyî tu bi quban tirba bavî xwe be, genim çand, li şûnê zîwan şîn bû .Bi hêviyek ruquçî, dilekî melûl û ustxarî, amana xwe dikir xwedê ku, berê xwe bi keça wî de ,ji wê tengiyê bi derxîne ,tik û berger û lavj dikirin .

Piştî demek ne dirêj ,dengê mirina keça wî xak û ezman derbas kir, hemiyên bi navê wî bihîstî reş girêda, pêt û agir di dilên xort û ciwan de vêdiket. Tirba reş û sar candekê wê yê nazik weke hutan daqirtand .

Roj hildihat, diçû ava, dem digere, çiya li diketin sîsin li ser gora keçikê şîn dibûn . Dibêjin mirov herdem rastî hev tîn û gerek hev dibin, çîroka hezkirina keç û xortekî li gund li ser zar û zimanan digerin dihate cûtin . Xort bi bavê xwe re dibêje: Tu yî ji min re keça jê hez dikim bi xwazî .

Bav: Kurê min tu zanî ew keça malxwaş û dewlemenda ye, bavê poz li baniye, reşa me li ber çavan e.

Xort: Bavo rast e .Lê ,dilê me ketiye hev .

Bav bi kul û êşa dilê kurê xwe pê hay dibe û dibêje :

Kurê min ezê herim ji te re bixwazim Lê, pêş de zanim bavê wê bi me qayl nabe .

Kur: Gava tu weha zanî, du kes bi rû bi xwe re bibe di ser ke. Ku, bavê wê ji wan fedî bike .

Bav: Baş e kurê min .

Bavê wî û çend nasên bi nav û deng xwe didin hev û diçûn mala bavê wê .

Ew ji bavê dipirs e .

Çawa bû, cihe bû an genim bû ?

Bav: Herdu jî na !

Hêvî û tirkinî di dilê wî de rûdiniştin. Xort tênedigihêşt

Çawa ji min re hewalde ?

Kurê min piştî bergerînek dirêj, erê kir. Lê, bar li me giran kir. Aya em ser û binê xwe bifroşin qeleng nîne der .

Kurik bi ser xwe de guh li xwe dine, zanibû ku, ev pê nekarinek veşartîye, li hêla din nîkarî dev ji hezkirina xwe berde. Di nav bera xwe de li çareyan digere, ji wan çareyan yek xwe berçav dike. Bi bavê xwe re dibêje: Min Çare dît

Bav: Baş e lawê min bêje .

Berî her tiştî, ezê bi şev roj kar bikim û emê nivî sewalên xwe bifroşin û peran li ser darên zêtûnê wînin û yên din jî tu herî li ba mêrê comerd deyin bikî .

Bav kurê min wê pir giran û dijwar be, piştê me dê di bin de bişke. Bavo zanim bar girane. Lê, nikarim dev hezkirina xwe berdim û xwedê heye .

Bavê nikarî xwe ji ber daxwaza wî bi yan de. Ji ber ku, tayê bi tenê bû, bi ser heft keçan de xwedê ew kurik dabûyê, nazilî û serdilkê dê û bavê xwe bû. Bavê lêwik berê xwe da mala mêrê comerd, li ber derî bang lêkir :

Bira, bira

Ha, ha ew kî ye ? derbas be .

Bav derbas dibe û silavê lê dide. Lê, ew nuh ji xew rabûye, hê li ber kiras û derpiyê sipî ye mîna hejekî peşnkiriye, porê wî bilî şekî mûjkin ji hev nake, lopaqîk şelmût (kêvzel) bi qulê çavan girtiye. Pişt tendurista hev pirsîn e .

Çi hey vê sibê zû tu hatiye ?

Bav çî kê hebe .

Bêje gotinek di bin zimanê te de heye !

Bav bi xwedê bira zimanê min kine û nagere, avdaz li min tengbûye ,deştên min yên hatin girêdan, xwedê te biparêze, neynûkên te li tu kevran ne kevin şah û şan û şoret ji ber derî û mala te kê mî nebin, kurê min destên te radimusîne, yê mezin bûye, ezê bi makl bikim, min jê re keçek xwastiye. Lê, bavê wê bar li min giran kirye, piştî min xwe kom ser hev kiriye hinek perên min kê in.Vê sibê min xwe li te girtiye ku, tu bi destê min bigirî û dilê

kurê min şa bikî û dibêjin: Yê du mirazn bi hev gînin, bi hecekê ye .

Te çî lingên xwe li yên wî girtine, tu zanî ew kî ne û hûn kî ne ? Ew xanedan û dewlemend in. Lê, hûn xizan û kûn bi arî û pirçaskine !

Te çawa kir em jî mirov in, xwedî namûs û bi rûmet in, bi rindiya xwe bi nav û deng in ,ha em xizanin, ev bi yê xwedê ye ma bi destê me ye ? Lê, birê min bona tiştê ez hatime. Ew bi ser xwe de digirî, xwe ji peran dadiweşîne, xwe hişk û ziya dike, mina dara pel weşandî xwe rût û tazî dike .

Bav bi dilekî tijî poşmamî vedigere, nigên wî lêşe ranakin, bi zorê wan bi xwe re dixûşîne, weke kuwsiyê kal û kode yê gozemin li milê sîwar kirine li mal vedigerî. Digel wê destnegiritnê, derî kuta nikarî pere bidîtana û bavê keçê li serê xwe siwar bû. Di navbera herdu dilên teze û evîndar de bû kelemek dirîreşkê mitên xwe tê de com kiribûn. Dengê evîna wan weke yên Mem û Zînê, Ferha û Şêrînê, sînorên demê ciyan derbas kirin. Li ser lêbên bilûran û têlên tenbûran ,zimanê kulamciyan dihate stran .

Rojekê mêrê comerd di xewa xwe de dibîne ku, li ser devê çav ksniyekê ye û her lingekî xwe avêtî hêlekê, di nav re şûna avê zêr û zîv jê dizên û diherikin. Serê sibê zû ji xew radibe diçû taqa pere tê de veşartine sedike, gava vedike, çî bibîne, çî nebîne, pere mîna mêjiyê wî kufkî û pizirîne, bihna lihêmê jê hildikelin û mişkan xwerine. Pê re di ci de radiweste. Ku, satilek avî sa û kelî bi ser de loş dibû, ronahî ji ber çavan zer dibû, reş dibû, sîng teng dibû,

dêşa bi zorê hilma xwe dikişîne. Di wê demê de zortiya wî bi bîrê dihat. ku, Çawa xwe di ser kevir û zinaran re çedikir û dilîst...? westîna wî di komkirna di miyan û mewdanê de, di ber çavan re wêneyê keçê mirî û yên bi hev şanebûne diçûn û dihatin. Kenekî zer vê re diherikî û dara poşmamiyê di dil de serê xwe bilind hil dida. Hêz dida xwe yê ku, rabe . Çogan û piyan mina çalûkên pizirî pê re harî nekirin, bi dev û rû bi ser wan perên pizirî de weke pela qetleb zer û hişk bûye weşî nav wan û can ji lêşe direvî .

Dengê mirina wî bi lez û dizî di guhên xelkê re bezî, laşê wî cara yekê bû bi wî awayî hatibû şuştin, ji toz gemar salan lî girtî paqîşkirin. Li ser piyê çar camêran sîwar bû û kiryarên wî bi çepik strana li pê ta mezêl dimeşîn, li ser dev tîrbê danîbûn . Lê, cawê spî ji bîr kirbûn. Kesên pê re lio xwe xurcilî bûn ku, wê çawa bikin, li dawiyê erê dikirin ku, qîlfê mitêlê têwerdin. Lê, qîlf li ser dişmitî, ji hemî rengan tînin ji ser dişmitîn, kesên pê re şêr mêt diman wê çawa bibe, hinan digot emê silf wek ji diya xwe bûye veşêrin û weha dikirin. Kêlikên kevirî li serî û lingan vedinan. Lê, kêlikan xwe li ser dêve davêtin xakê. Gora wî bi rûyê zemînê re dûz dibû .

Kerîktor

Seyda li ber şagirtan radiwestî, bi coş û dilsozî seyê ji wan re rave dike. Li dawiya seyê kargerê dibistanê derbas polê dibe û dibêje: Şagirtên min ên hêja û dela, win îstûnê sban e, em hêviyên xwe bi we ve girêdidin, divê wîn di piş seyê re nerin mal. Lê karger sedema neçûma mal hewalneda.

Di piştî seydanê re hemî seyda û şagirt li gewera dibistanê kom kirin.

Kargêr dest bi gotina xwe kir, sûda xwendinê ravekir û zanîn nirxand.

Li paşiyê emê şagirtên pileya yekê ta sisîyê, bi boneya serketina wan xelat bikin.

Karger dest bi xwendina navên wan kir. Lê mixbin yek ji wan derneketin, ku xelatên xwe wergrin.

Beşdar tev mat û mitrî man. Kargêr bi dengekî bilind qêrî: Çima win netên xelatên xwe nabin. Şagirtên beşdar tevan bihev re gotin: Nebeşdar in .

Kargêr çima?

Şagirtan: Em nizanin.

Hemî li xwe xera bûn û belav bûn.

Dotra rojê, sibê zû kargêr şagirtên beşdar nebûne li oda xwe kom kirin û ji wan pirs kir.

Çima win diho li civînê beşar nebûn?

Tevan bi hev re gotin: Ji me ye dîsa win dê simînera Pûtperestan bi me din !

06.05.2015an

SERKEFTINA REŞ

Xwediye şagirtên birovê bê aram bûn, li ser agirê bendewariyê disotin, dengên zengilê mobeylan li ezmên distiran û li nav hev diketin, ku kîjan denga wê nûçê berî ye din bi xwediye wan gihîne. Di navbera wan dangan de razberîn gelekî germ dibû, ew razberîn di nav wan de li ser wergirtina hewaldanê tûj dibû. Xwediyan tebatî ji canê wan reviya bû xwe didan ber Tivizyonan û hin jî diketin entirnêtê bona wergirtina nûça sercama brovê.

Endezyar bavê Sîwar piştî bihîst serencam derketî, bi lez diçû dibistana kurê xwe lê dixwend, piştî westîneke zav giran ji têvedanê navê kurê xwe di lîsta serketinê de dît û dirov in pir binld anîbûn. Navê sîwar li dorhêla wî ya civakî belav dibû û sergevaziyek stand. Dê û bavê bi hêviyek geş û mezin û coş bilind li manda kurê xwe dinêrîn, ku ewê siba mirovekî pêwîst û bi nav û deng û sûde kar û paye bilind wê jê derkeve û di dilên malbata Sîwar de buhar û gulîstan dipişkivîn. Dê û bavê jê re soz dikirin ku mehrecanek şahiyê lidarxin. Dost û meriv û hevalên malbata endezyar tevan diyarî ji serketinê wî re di mehrecanê de didanê û pîroz dikirin û roj in baş jê re hêvî dikirin.

Serketina kurê endezyar çiyê pozbilindiya wî bû, û bi diya Sîwar re digot: Perwerde kirina rast tê xuyan wê cefayê me li arê ne din berekî baş bidin. Wî dixwast di dorhêla xwe ya civakî de bi pesin û bi rindî çêrî lêw bikin. Pirojeyên xweşî û qidişiyê di serê xwe de ji rojên pêş re ava dikirin û ji şahiyê re ling nedighêştin zemînê. Diya

Sêwar jî weke jinek e xwendevan û zana bi xwe bawere ku malek nûjen û pêşketî vekiriye û min şîrê helal daye zarokên xwe û di navbera xwe de digot: Ez ê bi diya zana û rewşenbîran bim.

Dê û bavên Sîwar di navbera xwe de axaftin gelekî li ser perwerde kirina zarokan dikirin û li gor nirxdarî û rewîştaya û nerîtên civaka kurdî ew pê hatine histran û mêjandin beşek ji wan bê ku ew pê biramin û zanibin dane zaroyên xwe û jiyana xwe ya xwazeyî dijyan.

Dolaba jiyane di van demên dawî de bi lez tê badan û gerandin, bi xwe re jî jiyane diguhêre daxwazên bê westandin jî pir dibin. Nêrîn û ramanên nuh bi wan pêwendan re peyda dibin û qasnaqa hevî û daxwazan gelekî fireh û berz dibin.

Weha qasnaqa pêwendên civakê li serê Sîwar fireh dibû, ji ber ku heval û dost in nuh nas dikirin û temenê wî yê sîpetî dest pê dikir ew ji hundir ve dihate guhartin, derûna xwe pir nazik û sil û hestewer dibû. Ger te temî û şîret lê bikirina di xwe de diqirmizî û teng dibû û li serê xwe dinîşt. Hin rojan derneg û dawîya şevê li mal vedigerî. Dê û bavê jê bipirsîna: Çima tu dereng mayî û li ku bûyî ? Bi zirtî digot: Ez li cem hevalên xwe bûm, û min dixwend. Weha xwedîyan jê bawer dikir û germa pirsên xwe sar dibûn û qayl bûna û bawerya wan pê roj bi roj ciyê xwe digirt .

Sîwar bi havalan re li serî û koşên şariyan radiwestî, peyvên sîpan dikirin û pirê caran deng û kenên wan yên bilind cîran jî dikerisîne û hosan dikirin . Mîna nêçîrvanê çavên xwe li lûsê qumriyan weha çavên wan li tirebzona û

deriyan û kiras heval kirasên jinan yên li têlan raxistî bûn, ku kewjandina(1) xwe bi dîtina keçek sîpe têr bikin. Geh ev girov bi hev re diçûn nav gulîstanê û cixare vedixwerin û dixwastin pozê xwe pê hildin û mêrantiya xwe tê de bibîninê ji ber ku dûkirina cixwerê merceke ji mêratiya sîpasn e.

Hevelekî wî rojekê li qehwa entirnêtê jê re dibêje: Min navnîşanek malperek nuh aniye, ka em bi dizî têkevin. Ew jê dipirse: Bilî lîskê çi tê de heye ?

Heval: Wêneyên keçên şilf jê der dikevin.

Ew axaftin bi dengnizimî di nav bera wan de digere. Li dawiyê dikevin wê malperê. Wî dîtina wêneyên şilf ji ber pir metirsiyan na dikir û ji hundir ve wek daxwaz ew dikşand. Ew çûndin hatin li wê qehwê û ketina wê malperê pir car dibû. Wan wêneyên keçên şilf ji hevalên girupê xwe re rave dikirin û bi coşî ew saliq didan. Lê hêla din xwendin wan gelekî bi paş diketin û mamostan ew ji waneyan diqewitandin.

Sîwar dengê fîtkirinekê dibihîse, bi lez dibezî ser tirebzônê serê xwe berjêr dirêj dike û dinêre ku hevalê wî ye, wî dizanî ku heval çi dixwaze. Ew dadikeve û hevalê din li serê şarêyê li benda wane, yekî ji wan bi sîwar re digot: Me bi hev re erê kirî, emê nekevin wanê û herinav bêxiçe(2) .

Ew bi ber bayê hev dikevin. Li nav bêxçe gava her keçek an jinek bi tenê dibînin li pê dimeşin û dev çê dikinê. Sîwar bi hevalên xwe re dibêje: Serê min giran bûye û zav dêşe, ka em vegerin mal.

Yek ji wan dibêje: Xeman mexe ezê serê te çê bikimê fermo ji te re libak ser êşê, nuha tu yê vehesî.

Piştî demek kurt, bi rastî êşa serê wî û xema di dilê wî mîn pîrkabûskên xewna giran ji govdê wî bar dikirin û giyanê wî pir sivik dibû. Ew wek perwînekê di rojên burhara germ û şînde de difirî û di qidşiyek bê dawî de dijya. Ji havalê xwe dipirsî: Te çi lib dabû min, çi qas vehesîm û ketime xwaşiyek ne tê salixdan ?

Heval dibêje: Keko min liba xwaşiyê dayî te. Kînga xwast ezê libak xwaşiyê bi te dim.

Wî giropî tevan ew lib dibirin û di nav wan de bi liba xwaşiyê hate naskirin. Bi borandina rojan re bêhn qaling û mêjî gode dibûn, çav di serî de mina yê keftaran sor dibûn û golên xwînê di çavan de kon vedigritin û mezin dibûn û bi zimanê guran bi dohalên xwe re dipyvîn û herdem çav çilekî dikirin.

Endezyarê zana dibîne rewşa kurê xwe ne li ser heve, lê nizanibû bi cî çî ye û pê re rûdine û pend û şîretan lê dike, û rola mirovê xwedevan û zana di komilgê de jê re şîrove dike. Kar û xibtandina xwe bi şev û roj ji kê re ye hewal dide. Lê, mixabin gotinên bavê mîna berfa kewkî(3)serê wî nedigirt û guhên xwe li ber deng û wateya wan girtibûn û ew wate li dîwarekî hişkberiyî diketin û vedeng ne didan ew rûniştin beravêtî diborî. Hin caran bav hest in ne baş ne pendî di ber dilê wî re diçû û dihatin. Ji wî ye cefayê xwe dê beravêtî bibe û hivyên di serê wî de dê di zêrzemînê kevin.

Hevalek ji wan bi hilkişî û bez li ser yê din digerî, û nûça girtina wa hevalê lib ji wan re tîna belav dikir. Tev ji

xwe ditirsîn û ji wane bive bi ser wan de tê û diherke, hundirê wan mina golek herimî li hev diketin û ewrekî reşî pengirî li serê wan sîwar dibe û rewşa wan radiqete.

Piştî demek ne dirêj ew heval tê berdan, girov lê kom dibin û jê re şevêk şahiyê li dardixin û pê gelekî şa û kamîran dibin. Lehengê wê şahiyê ji wan re dibêje: Geli dost û hevalên bira, qet kes tu xeman mexin û metirsin girtin û zîndan karê mêran e, we bi serê çavên xwe dît çend rojan hatin girtin û berdand, çi bi serê min hat ? Ez wek berê mam û jê xurtir bûm, bila ew li jêr min bigirn û mezinên wan jî min berdin. Ew bûn dostên rastrqîn. Piştî me hê mekintir û mezin bû, emê dîsa wek berê vegerin û serbest libên qidişiyê bibin û bifroşin, vê carê em ê hîn fireh jî belav bikin û perên me jî dê pir bibin û ta mirinê serê xwe jî tukesî re danîn heya ji dê bavên me bin jî.

Şefrê ji berîka derdixe û zendê xwe birîn dike. Xwîne di eniya hevalên xwe yek bi yek dide. Ew xwîntêdana pêwendiyekê ji ya biratiyê xurtir di navbera di wan de çê dike û dilsoziyeke serketî di wê rûniştinê de peyda dibe.

Ew hevalê wan yê hatî girtin li serê kolan radiweste, bi fitikê re guropê xwe kom dike, û mizgînya şevbuhêrkekê dide wan: Li cem filanê emê kom bibin. Ji wan re rav dike, dê çi ji wan re wîn helwa dida. Tiştên wê şevê li hev parve dikirin û bi coşeke bê dawî berê xwe didin ciyê soz, ku wê serxabûna kesîtiyê tê de bibînin û mêranitiya xwe bi terixînin. Ew xortê soz li cem danîne bi tena xwe ye, xanî kirê kiriye ku bixwîne bavê gelek hêvî mina benk û paçên rengîn pê ve girêdane û siba diktorek

jê derkeve û navê wî bi serbilindî rake. Ji ber wê pere jê kê m ne dibûn, bi kêfê xwe pere virde wêde dirijandin.

Li serê êvarê ew xortana mîna çivîkan tev li ser hejekî(4) dinîştin weha li sozê xwe beşdar û lûs dibûn. Bi lîq - lîqa kenê bilind sifra xwe radixistin. Wan piyalên xwe tijî dikirin bilî Sîwar, hevalên wî sixêf pê dikirin. Ji bo ku meyê venaxwe, lê dudilê dima, li dawiyê ji xwe re nîvpiyalek dikirê û av ber dida ser. Gulima yekemîn lêdixist di serê lavan de ta hundirê zikê wî agir tê re dimeşî û mirûzê xwe qurç dikir, dixwast ji nuh ve velûkê, çi bike ji destan derdiket. Lê, hevalên wî qerezan bi hev dikin û razikî hev diketin, ku yê bê av û neşkandî vexwe ew leheng û mêrê wê şevbuhêrkê ye, weha şîşe bi ser xwe de hildidan. Wek dewarê pê sap(5) dikutan weha di dor sifrê re digerîn û dicivlandin.

Piştî meyê bi tamamî serê wan digirt û tijî dikir û sînorên serxweş bûnê derbas dikirin, ew ji malê bi der dikevin di şarêyê re mîna tayên genim yên vala hê ne serdîne bi lêxistina bê re bi wê hêlê û ya din de xwer dibûn serê wan li çogên wan diketin û bi tijî di devê xwe re dirîn.

Hevalên wî jê dipirsin: Te çawa ev perena bi cî kirin û anîn. Ew bi denghekî veziqîtî û kût. Bêje bi zorê xwe di gewriyê re dixuşnin. Bi alîkariya birayê xwe min ji sekretone dizîn. Di pê re dê û bavên min lêhaybûn û wan li min xist û nizanîm çawa bikim !

Heval giştî bi wê helwadanê ern û xêl bûn sêmsorên har. Her yek bi rengê gotina xwe dike. Tu mezin bûyî çê na be bavê te li te xîne. Tu mezin bûyî mêr, ev çi bav e.

heval tev li vê têlê dixînin. Divê tu li bavê hana xînê û wî bikujî. Li dawiyê ev nêrîn, dikeve bin kumê wî û mêjî dimeyne, û pilana kuştina bavê jê re datînin. Yek şeşarê jê re bi cî dike û tîne û yê dî cilên xwepêçanê jê re tîne.

Endeziyarê bona zariyan xwe diwestîne, serê sibakê piştî taştî xwerin, ji diya zariyan re dibêje min îşev xewnek dîtiye ez ê ji te re hewaldim: Em li gund in, li gewera bêderane zemewendek dibe û zavê wê ez im û dikevim serê dîlanê, bi tijya dengê xwe strana min di zartiya xwe de distira, ji nişka ve bazekî sipî tê dengê min ji gewriya, mina dezîkî dikşîne û direvîne. Diya zariyan bi lez gotinê ji dêv direvîne û dibêje : Xwedê xewna te bi xêr bîne, lê ez jê bitirsim. Bi kerî ew rûniştina ji hev dibijqe.

Sîwar xwe wek balendeyê zo (6)devû rû dipeçine û alava ku nêrvîna bavê birevîne, dixiste ber nava xwe û avşî di tariya deriyê qonqê de vedigirt.

Bav wek heroj bi gewdeyekî westayî û goşmatî li mal vedigere. Gava dikeve deriyê qonqê çire vemiriyê ew weha hilgere derecan pêjneke reş xwe davêje pêşiyê. Berî ew bêje tu kî yî, şeşara zik reş ya hemî geniyên civakê di xwe de hilgirtin , nixr û bayex di hinava xwe de pişaftine û kirine deraqê, van tevan dike gule û bi ser serê endezyar de diqîre.

1-Kewjandin: Xerîze, ademizyad.

2-Baxçe: Gulîstan.

3-Kewkî: Berfa mîna kayê ye, û ne avliye.

4-Hej: Pîkê darê hatî birîn, bi çilî ve ye û nehatî peşkirin

5-Sap: Genim an Cihê, hatî palekirin hê nehatî kutan.

6-Zo: balendeyekî evsaniye li Mizopotemiyê nêrvîna adamizydiyê revandiye.

PAKREWANA SERPIYAN

Mala sîfîliyê bişewte, mirov bi xweşî di qazka çembil de, bê av dikele, ne hulm ne jî bihn jê hildikeleê di xulmaş û keriya felekê de, di çav damirtin û kûriya dadê de, bext reş û kirasê ji êgir , Henîfe di bezê xwe de diqawirî. Weha wê ew tişt bi bîra xwe tînan, bi dilê qijilî li ber deriyê malê - yê bi zingarê cîlawkirî- rûniştibû. Ew xaniya di paşiya taxa Şêx Meqşûd xerbî de, bi kerpîçên sipî yên ji çementoyê rij û ji ode nîvkê, hatibû ava kirin. Fîstanekî ji pîna hatibû çançanîkirin li xwe kiribû. Mîna kurkekê çêlik li dorê dilîstin. Lê haya wê ji sê zarokên xwe tunebû, guhên wê ji dorhêla xwe kilît kirîbûn, bi hêvî ramanên xwe firîbû roja ew û hevalên xwe li rêya çûn û hatina dibistanê dilîstin, weke çêlikên qumriyên xeşîm, rojên bê jê ve xuya netên, basik li hev dixistin. Di ber re keser û hulmek dû jê hildikele dikşand. Pirs in ne nas ji xwe dikirin.

Çima min xwendina xwe bi serî nekir ?!

Çima min zû hez kir ?

Çima bavê min ez tavilê dame mêr ?

Felek ji min qeherî, bi wê jî nekir hê mêrê min ê ciwan, bi qotikê ji min stand. Ev komên sêwiyên nikarin bifirin, di stuyê min de hêştin.

Ji nişka ve, giriyê lêw ê sê salî, ew şiyar kir. Ewê bê derpî, di goleka ava kom bûye û gemirî de, digel keleşêr û mirîşkan dilîst. Gava law vir de û wê de dibezî, kurmikê sinet nekirî dinav nigan de dihejî, çavên keleşêr lêketibûn û nikil fikir vê re qêrînî pê diket. Bê hemdê xwe bezî

kurikê xwe. Çi bûye ? Çi bûye ? Çav li xwîna ji nav nigên lêw diçû ketin. Dizanî çi bûye?. Bi keviran dev ser keleşêr û mirîşkan dikir, wan jî dikir qit-qit , basik li hev dixistin û direvîn. Bi lez diçû hindir, paçek ji famîlê wan ê pizirî çirand, pê nav lingê lawê xwe girê da.

Ew êvarê li benda keça xwe ya hefdeh salî bû, ku ji karê terziyê were, qisaweta wê -mîna marekî serpehin bi hinavê yadida- bi tirs bû, ku goştê wê yê teze bi xavî were xwerin. Çavên wê li benda vergerê mîna stêrkên dûr di şeva bê heyv de kûrik bûbûn. Ji te ye rûyê wê şevşalek reş e du qul lê ne. Her roj ev rewşa xwe bûê ra keç ji kar vedigerî.

Wê şevê ji ber bîna nexweş, ku ji sergoyê lirojawayî malê boşkirine gêj dibûn. Êrişa refên pêşî û micîqan-weke firokên soxoyî- dikirin hum, hum û zixtên xwe mîna mûjeka davêtinê. Xew ji çavan dibûn kew û difirîn, tevî hiş û govde weke masiyê bi ganî di nivînê sêlê de bê zêt xwe teqle dikir û dibrijî. Berî berbangê piçekê govde xwe ji bîr kir û çav mîna du kevokên di petrolê werbûne nirkarin bifirin di cî de los dibûn.

Wê nizanî çawa çûye meydana Seidela Cabîrî, û pêrgî mêrê xwe tê, wêneyê mixtarê gund di dest wî de ye, yê bi coşî hildide û bijî dike, deng ketiye. Tavlê dibeze ba û bi milê digre û diçelqîne. Ew li rastî xwe mêze dike, çav li jinê dikevin, ziq radiweste û jê re dibêje:

Te çawa zarok li mal bi tenê hêştine ? Wê bitiresin ! tiştan bişkînin, bi ser xwe de gêr kin...

Jin jê dipirse: Min tu ji mêj ve nedîtiye, tu li ku yî... ?
Ez çûme ba mixtêr.

Ne mixtar miriye, tu çawa çûyî ba wî.

Erê erê, ew bi laş miriye, lê kirarên wî di nav me de zindî ne. serî ber jor dike û li wêne dinêre û dibêje: Ne weha ye mixtar. Ew jî tev komê bi refik serê xwe dihejîne: Erê weha ye weha ye...Jinik ji sawa kirarên wî re bê ku birame mina xortê nuh bûye leşker, nigan dide ber hev dest radike û silavliqê jê re lédixe.

Bi dengê lédana lingê xwe re şiyar bû, û dengê mixiltiyekê ji derve li guhan dikeve?. Ew bi govdê xwe yê mina marekî tevizî, ji nav nivînê bi dizî kişand li paşa derî kilor bû, û ji xwe re got: Hê segan xew nekiriye sibe zû ye, ev çi mixiltiye ? guhdariya wan dikeê lê deng lê rast nabin. Di qulika derî re dinêre, dibîne cêbek rawestiye, du kesan çek bi piyan ve bûn xwediyê mala cîrên weke guran miyekê bi nav xwe din û rakêşkî hindirê cêbê dikirin.

Weke cîranê xwe nas dike, mat dimîne ! nizane sûcê wî çî ye. Bê ku pê birame li nivîna xwe vedigere.

Ji ber karê mal nikaribû, ji nuh ve di xew keta. Deng li keça xwe kir sifre jê re amade kiribû, wê ew mal tev xwedî dikir, ji ber ku ciyê xwe di mal de girtibû. Piştî çû kar, ew jî diçû firnê û vedigerî.

Wê rojê ew mîna jinek nebîranî dilê xwe pir goşt dixwest, lê gava li berîkê vedigerî, ew daxwaz ji ber bihabûnê dihate qurçandin, tevî wê ew pêl di binê derûna wê de li hev diket. Li nêzîkî malê firoşgehek mirîşkan hebû, perên berîka xwe dijmêrtin têra celfînekî dernediketin, nizanî dê çawa bike. Li kêleka mal mêze dikir, ku dusê pisîk weke pilingan li laşakî dihatin hev û diçirandin, weha ji tûrekî reş didirandin, ew bervê diçûê

wan dev qîç dikirin gir - girî bi xwe dixistin tê de çav beq dikirin, wê serên mirîşkan tê de didîtin, pisîkek reş jê re digot: Tûrik ji ber me merevîne, ez pêrîme, bi şev dixew de ezê te bifetisînîm. Lê hurçê birçîbûnê bihna goşt di dil de dengê pisîka reş nekir. Bi lez bêyî ku kes tûrik dest de bibîne, dikete hewşê û derî li pê xwe digirt. Turik diçirand, tê de serî nig tev hev bûn. Di dilê xwe de digot: Ma çi pêve heye, ezê bikelînim goşt ji hestiyar bikim, di ber gêrmîyê re ji zarokan re bi şîvîkim. Ma kê zane ?

Li ser şîva kutkê malê digel biçûkên xwe li dor sifrê kom dibûn. Bi coş xwerin dixwerin, diya zarokan bê hemdî xwe dixwer, zik li xwe dikir bêderê bi kevçiyê dawî re tiştêkî tûj weke şefrê bi gewriyê re xuşî, êşa wê hindir teqle donderî dikir û dişewitî. Ax ûx ...kuxik li ser hev dihatê, hema - hema dêku bifetisyar, hevî diçû êş pir dibû, nikarî gotirkira.

Zarokên xwe dişandin ba cîranan, lê kom dibûn, hêl hûl ji malê hildikelfî. Her yekî gotinek dikir. Li dawê radikirin nexweşxanê. Bi rê ve teksî ji kortekê der diket di ya din werdibû.

Piştî diktoran ew sedikirin û biryar weha dabûn: Boriya gewriyê yê xwerinê ji jor ve heya jêr çiriye, zik tijî xûn bûye, divê bilez emelet jê re were kirin, ger weha bimîne wê bimire, kê xwediyê xwe ne ?. Cîran dibêjin: Ev keça xwe ye.

Diktora dibêje: ka bavê te, mervên te ?

Keçik: Bavê min miriye, kesî me tune! Tu zanî diktora

Diktora ustiyê xwe badide, bê deng diçe oda emeletê. Ên pispor li dorê kom dibin, jê re emeletê dikin. Vê carê

şiyar nabe, dikin nakin ji xewa bencê ya giran şiyar nabe, wê hîngê diktorê bencê lê haybû ku pir dayê ye. Katek didu çar... giran - giran lêdana dil kêmbibe.

Wê gavê diktorê bencê derdikeve derve, keçik û cîranan dibezin pêşiyê. Çawa bû, bi serî bû...?

Diktor dibêje: Wîn zanin çima gewriya wê çirye ? Ji zik dirnaqek nigên mirîşkan derketiye, ew sedem e. Ma ev pisîk bû nigên mirîşkan xweriyêê êsta ew di xew de ye. Yek jê dipirse: Dê kînga şiyar bibe.

Diktor: We çî lez kiriye, qey heya roja qîymetê şiyar dibê, wê hîngê ademizyad wê tev ji xew rabin.

Heya diktorê bencê vedigere oda emeletê, dilê wê ji hemî êş qisawetan xwe vehesandiye. Bi sibê re termê ji nexweşxanê bi derdikeve, digel pasekê û çend salonan, ji korta Şêx Meqsood xerbî, û ji hêlîna, li ser zarokên xwe difire goristana Henên.

Li ser mala wê ya sermed, dost, cîran û hezkirinê wê, bi dil in çelmisî û çav in şil kom bûne. Xoco bangê dike:

Hey Henîfe keça diya xwe, guhdarî min bike û li pê min bibêje: ...

Şênî li goristanê vedigere, wê ji roja nûjenê re dihêlin. Lê hê di qisaweta zarokên xwe bû. Ji ber ku zarok ji roj in nenas re ma bûn.

Wê destê xwe ji tirbê derxist û bi keviyekî reş û xêzeke qaling li ser kêlika li ber sere xwe nivîsand:

Pakrewana serpiyan

HEYFA MIN JI MIRÎŞKAN VEDIN !!

30.04.2010 an

Serpêhatiyek

Li şarê Efrînê, me çend karmandên dewletê şora xwe kir yek, ku em herin şarê Helebê mehanên xwe werbigrin.

Di roja çarê heyva dehan de, em tev bi makînekê, dor panzdeh bînekan kom bûn, û lê sîwar bûn.

Li kata şeşan serî sibê, makîna me bi rêya Helebê ket.

Bi rê ve, hinan henek dikirin, hinan jî rastî digotin: Ger rêgirên Da"îş li bin pira şarê Ezazê ji me, mercên nimêjê bipirsin, ma emê bersiva wan rast bibin?

Her hin bi şêwekî dipeyvin, lê, piraniya wan xwendevan bûn, tevî ken û pêkenokan wan dikinin.

Di devê me yê geş û beş re şahî difirî, lê di dilê me her yekî de tirs û sawê deng dikir, ji ber vê me ezmûna olî, merc û pergalên wê ji hev re şirovedikirin, hin ji me dibûn mamoste, û yên din jî dibûn şagirt.

Yekî ji me peyîvî û got: Gava me bersivên wan rast dan û bi aştiyane ew derbas kirin, lê emê çawa bersivên segvanên qesira Beledî di rêçûn Bustan Qesrê re çî bi bêjin û ewlehiya xwe misokere bikn?

Vê gotinê wek kevrê li golê ketî dengê me mîna yên beqan birî.

18.12.2013an

Sersal

Weke tê xuyan Ano ji Çiya xeydî ye û li ba wê xewnakeku barana xwe bi ser xaka wê de bibarîne. Ewr li hev bijqî bûn, her yekî pesna birûskên xwe dida, divê ew berî yê din çilpikên xwe di nav lingên Çiya de biçîne, weha salan bejna xwe ya ter û ziya, li ber şîqirtiya derûşman çiv dikirinê, hin caran xwe kom ser hev dike, ling û çogan di zikê xwe de diguvêşe ku dilopek jê darive û bi pêşmergekî, serbaz li hespê hêviyan sîwar bibe, ku bêjeyên ser bidûman kom ser hevke û guhartinan di soqê nihoyê de jê re çêbik û vejnin.

Daxwaz, rojûhespê bi nal û zînkirî, di serê ciwanan de dibûn bilûra li ser lêvên şivanê berbangê, li pozê çiya tîrêjên rojê digel rengên kulîkan û dengê zerkew li hev kom dibûn, civîn dikirin. Biryar werdigirtin, bûkek ji paçê rengîn çêdikirin, li nîvê şevan, deriyên partiyan dikutan û weha distiran:

Çaleçale
Sal ziwa ye
Zadî tiye
Qad qelişiyê
Di gewriyê de
Ziman lal e
Em tikane
Dilopên avsînê
Bi ser bûka me kin
Çaleçale
Ji xew şiyar bin

Dem derenge
Delîv teng e
Çaleçale
bûka me siwar kin
Zavê me xwe dixwe
berî şevê me verêkin
Rojên me bi ducanane
Çaleçale
Partino qavlemîş bin

Weha li quncikê mêjîyan digerîn û ev strana distiran, tûrkê xwe ji savarên siba tijî dikirin galon tijî rûn dikirin, ku pê qurqnekê bikin û li ber deriyê Ano jerjêkin, ku ew li me bibane ewrên vîn û hêviyan li hespê baweriyê siwar bikin. Vê re qêrîn bi ewran keve, birûsk ji çavan hilên, lêvên rojan çikê bidin. Serê xwe veçengirand, li dorhêla xwe mêzekir, şiyariyê xwe di çavan de çik kir û ev strana ji dil herkî:

Ewrên partiyan
Bi hev ketin
Derûşmanşêqirtî kir
Di dilan de
Birûsk hilatin
Lê
Çi bikim
Û ewr stewir man
Baranê lê nekir

A v î

Kolan û firkên riyan, tevan xwe weke maran li hev digerlandin û girêk di dil de çêdikirin, tajana kesk serî diçeliqand, şevên bê bask şepqe radikirin, ku tozê li hev sîwarkin, ji ber ku kêlzemînê di deşta ramanê de, fereh û kûr bikin, li pêrgî wan çîvokan bi dengê Mişyê Xido distiran û werganî bi çavên serê xwe dîtin.

Lêvên miçiqî li hev kom dibûn, çîrokên xwe ji hev re hewaldidan, her çîrokekê daxwaz û razeke zamdar di paş de dinale. Lê bê ku ew lihevbikin her yek li ser ustî li jêderên xwe vedigerîn û digotin: Em wisa li hev dikin û birînên kêmgirtî bi dilê xwe raste vê li heve kirinê dihat.

Berê xwe dida, nav bajêr, ku çavên wî, lêvên wê ramosanek e kesk jê bibe, belkî xewneke evîndar, di dil de şiyar bibe, û çîroka dayîka xwe jê bipirse, da ku ew riya serê xwe lê sîwarkirî, baş nas bike û zelaliya wê li deşt, çiya, gund û bajaran belav bike.

Dest bi gera xwe dike, di ezmên re, di qadê re, di derûnan re, ji dûr ve çav li kom in kesk, sor, şîn û rengerengî dikeve, dilê xwe bi wan rengên şêrîn dipişkive, ji wî ye keç li hev kombûne yê ku herin seyranê. Bi xwe re dibêje: Ezê jî bi wan re herim seyranê, lê tê bîra wî, çêna be xort û keç tenê bi hev re herin seyranê, bi wê bîranînê mitek di dil de şax dide. Xwe ji wan ve nêzîk dikir, dinêrî ku serî pêve tunene û ji jêr ve qalindin. Cavên xwe misdidan, ev xewne lê, rastiye, gelo serên van mîna yên paporan jêkirine, şandime ba hoste ku çêkin, Lê, hê xwe jê ve nêzîktir dikir û li ber wan radiwestî, tev galonên

rengîn li ser hev kom bûne û hevdu têve didin, ku yek berî yê din rolê bistîne, kef û kopik bi ser qir û cira wan ketibû û ewrek ji tozê li ser meyî bû.

Deng li wan dikir: Ey gelî rengîn, gelî hiş di zikdan, guhdar bikin. Wîn çi bûne ?

Ci bi serê we hatiye? We ava dînbûnê vexweriye? Lê wîn dê komarekê ava bikin ?

Deng bi carekê jê hatin birîn û kerî di gewriya wan de rûnişt, çav di sîngên wan de digerîn, bi kûnê çavan dizî li hev û wî mêzedikirin û kurpisî dikirin, tu kî ye ? Çi ji me dixwaze ? Li rûyê wan gelf û newal çê bûne, ciwan in bi temenê pîran xuya dibûn. Weyî mala nêrvînê hilweşe û reş be, çiqas bêbext e, li dawiya mêzekirinê. Ew ji wan dipirse. Çi heye ji min re hewaldin ? Veciniqî li ser wan vedikişe. Yek ji wan dibêje: Tu çi ji me dixwazî ? Bi hev re dikevin peyvan, her yek ji wan çîroka mala xwe jê re digotin: Ya yekê ji berbangê ve rûniştine, ku dilopek av bi gewriya xwe de berdim. Ya din: Zaroyên min tîna re bolmîşbûne. Ya din: Dewar û darên me mirine û ya din... Wî ji wan re digot: Bajarê li ber deriyê avê rûniştiye hîn wîn bi hev re şer û şoran dikin. Gava weha dibihîstin, ewrekî reş û pengirî li ezmanê dilê wan digirt. Qêrîna wan û şiqirtiya wî ewrî tev hev dibûn û fêrmêsk ji çavên wan dibarîn. Lêmiştê mîna ewranakî xwe li nav bajêr dixisit û ew sola şepqe ji xwe re kiribû sîwan û bi ser diketin û diqêrî, lê dengê jê ne dihat hê ew li xwe dide zorê, bi dengê bangîna zaroyên re şiyar dibû: Rabe-rabe galonan wîne sitila avê hatiye.

06.05.2000 î

